

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 10 - 11 czerwca 2016 r. na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Menedżerskim i Nauk Technicznych Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Stefan Wrzosek - członek PKA
członkowie:

1. prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – ekspert PKA,
2. prof. dr hab. Anna Czubala – ekspert PKA,
3. mgr inż. Katarzyna Nowak – ekspert ds. WSZJK,
4. Tomasz Kocoł – ekspert PKA ds. studenckich, przedstawiciel PSRP.

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie* prowadzonym na Wydziale Menedżerskim i Nauk Technicznych Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego. Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz		X			

osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia					
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych	X				
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.</p> <p>1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*</p> <p>1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.</p> <p>1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.</p> <p>1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*</p> <p>1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*</p> <p>1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.</p>
--

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność,

wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena – kryterium 1 – w pełni,

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie we wszystkich obszarach swej działalności, odwołuje się do tradycji najlepszych uczelni w kraju i poza jego granicami, a także założeń Europejskiego Obszaru Szkół Wyższych. Uczelnia za priorytet uznaje niezależność myśli i postaw oraz hołduje powszechnie uznanym zasadom i wartościom akademickim, a za pierwszorzędną zasadę przyjmuje wizjonerstwo, kreatywność i odwagę podejmowania decyzji.

Przesłaniem Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie jest przyczynianie się do podwyższania jakości życia społeczeństwa przez tworzenie, poszerzanie i upowszechnianie wiedzy, kreowanie umiejętności jej wykorzystywania w praktyce oraz kompetencji absolwentów zasilających rynki pracy. Duże znaczenie ma także kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych. Uczelnia dbając o wysoką jakość kształcenia jednocześnie uwzględnia w ofercie programowej potrzeby współczesnego rynku pracy oraz zasadę kształcenia przez całe życie (*lifelong learning*).

Misją Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie jest kształtowanie kadr dla potrzeb innowacyjnej gospodarki.

Misją Wydziału Menedżerskiego i Nauk Technicznych jest kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr menedżerskich w Europie Wschodniej na podstawie interdyscyplinarnych badań naukowych i praktyki dla innowacyjnych organizacji przyszłości.

Uwzględniając misję całej Uczelni i własną Wydział Menedżerski i Nauk Technicznych dąży w procesie dydaktycznym do realizacji świadomie przyjętej sylwetki wysoko wykwalifikowanego menedżera, który potrafi jednocześnie pełnić i rozumieć role zarządcze oraz role przywódcze w innowacyjnych organizacjach, co przekłada się na wykształcenie u absolwenta syntezy umiejętności, kompetencji i wiedzy z zakresu:

- zarządzania, również w środowiskach międzynarodowych,
- postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych, zarówno w wymiarze ekonomiczno-finansowym, jak również społeczno-organizacyjnym ze zdolnością zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa strategicznego i bezpieczeństwa narodowego,
- postaw przywódczych, czyli prezentowania autentycznej charyzmy, roli wzorca osobowego, twórcy wartości oraz kultury, rozpoznawalności i respektowania w postępowaniu zasadom etycznym,
- wykorzystywania zdobytej wiedzy naukowej w badaniach oraz w codziennej praktyce zarządzania,
- standardów odpowiedzialności oraz obywatelstwa w demokratycznym społeczeństwie,
- rozumienia i realizacji potrzeb ustawicznego kształcenia.

Pracownicy Wydziału koncentrują się na realizacji następujących czterech wiodących kierunków badawczych, które przynależą bezpośrednio do nauk o zarządzaniu, i wnoszą tym samym wkład do rozwoju dyscypliny:

- innowacje i przedsiębiorczość w zarządzaniu,
- konkurencyjne otoczenie organizacji zarządzanych,
- potencjał społeczny przedsiębiorstwa,
- nauki o zarządzaniu w świetle praktyki zarządzania – analizy metodologiczne.

Postanowienia te skonkretyzowano pod postacią celów strategicznych Uczelni i Wydziału w strategii opracowanej na lata 2016-2020.

Obecnie realizowana koncepcja kształcenia, w tym sformułowanie efektów kształcenia, kładzie wyraźny nacisk na przygotowanie absolwenta do pracy w biznesie, w tym na przywództwo, przedsiębiorczość i innowacyjność. Można w niej dostrzec starania o pewną uniwersalność absolwenta, w sensie

przygotowania do pełnienia funkcji menedżerskich w różnych okolicznościach, ale także pewną oryginalność związaną ze starannym przygotowaniem do roli przywódcy i przedsiębiorcy. Ta oryginalność jest możliwa do osiągnięcia przede wszystkim na niektórych specjalnościach spośród 8 oferowanych na studiach I stopnia i 9 na studiach II stopnia. Przygotowaniu do roli przedsiębiorcy i przywódcy służy także wiązanie koncepcji kształcenia zarówno z naukami społecznymi, jak i technicznymi. Koncepcja jest więc zgodna z tak ujętymi celami głównymi Uczelni i Wydziału. Dobrze nawiązuje do doświadczeń uczelni z tradycjami, w tym do bogatych doświadczeń własnych.

Mając jednak na względzie nowe okoliczności wskazujące na potrzebę przygotowania się do wprowadzenia profilu praktycznego Zespół Oceniający usiłował sprawdzić to przygotowanie. Dokonano tego w rozmowach z kadrami i z kierownictwem Uczelni i Wydziału. Na spotkaniu z kadrami były osoby wykazujące się znajomością strategii Uczelni i zaangażowaniem w jej realizację. Prezentowano jednak dość różne poglądy na temat przechodzenia na profil praktyczny. Zwłaszcza osoby starsze wykazywały przywiązanie do koncepcji akademickich, lecz zgadzały się z tezami o potrzebie upracticznienia metod dydaktycznych. Potwierdzano, że już jest wiele zajęć o charakterze praktycznym, zwłaszcza studiów przypadków. Mówiono o praktyczności projektów kół naukowych. Ktoś stwierdził, że jest duże zapotrzebowanie na inkubator przedsiębiorczości. Mówiono też o potrzebie zaprojektowania różnych ścieżek na studiach II stopnia ze względu na kandydatów po różnych kierunkach. Władze Uczelni (na innym spotkaniu) też deklarowały zamiar utrzymania profilu ogólnoakademickiego.

1.2.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mają dorobek naukowy, który umożliwił Wydziałowi Menedżerskiemu i Nauk Technicznych, gdzie usytuowany jest kierunek *zarządzanie*, wystąpienie z wnioskiem o nadanie uprawnień do doktoryzowania w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. Wydział jest wydawcą kilku czasopism (por. dalej p. 4.), kadra uczestniczy w seminariach doktorskich i habilitacyjnych. Badania znajdują także swoje odzwierciedlenie w działalności Kół Naukowych. Wszystko to tworzy bezpośrednie przesłanki do konstruowania planów rozwoju ocenianego kierunku uwzględniających nowe tendencje i osiągnięcia naukowe w dziedzinach i dyscyplinach, z których kierunek się wywodzi, tj. przede wszystkim w dziedzinie nauk ekonomicznych i dziedzinie nauk społecznych.

Niemniej ważną wykładnią przy tworzeniu planów rozwoju kierunku jest jego orientacja na potrzeby rynku pracy. WMiNT silnie współpracuje w tym obszarze z interesariuszami otoczenia społeczno-gospodarczego (por. także p.3) poprzez Konwent WSM i bezpośrednie kontakty z przedsiębiorstwami i instytucjami rynku pracy, zawierane są nowe umowy w sprawie praktyk studenckich. Znajduje to przede wszystkim wyraz w ofercie specjalnościowej

1.3

Uchwałą Senatu nr 07/09/2015 Uczelnia przyporządkowała oceniany kierunek do dwóch obszarów: nauk społecznych i nauk technicznych. W pierwszym obszarze efekty kształcenia są związane z dziedziną nauk społecznych (dyscypliny – nauki o mediach, psychologia, socjologia), dziedziną nauk ekonomicznych (dyscypliny – ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu) i dziedziną nauk prawnych (dyscyplina – prawo). W drugim obszarze efekty kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria produkcji. To odniesienie do nauk technicznych jest dość słabo uzasadnione, o czym mowa w następnym punkcie.

1.4

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku są spójne z efektami kształcenia dla wskazanych obszarów, korespondując z każdym z nich. Dla studiów I stopnia założono 27 efektów w zakresie wiedzy, z czego 19 dotyczy obszaru nauk społecznych; 27 efektów w zakresie umiejętności, z czego 21 dotyczy obszaru nauk społecznych oraz 11 efektów w zakresie kompetencji społecznych. W przypadku studiów II stopnia przedstawiono 27 efektów w zakresie wiedzy, z czego 19 w obszarze nauk społecznych, 23 efekty w zakresie umiejętności, z czego 19 w obszarze nauk społecznych oraz 9 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Efekty z zakresu kompetencji społecznych na obu stopniach przypisano w całości do obszaru nauk społecznych.

Efekty kształcenia dla studiów I stopnia wskazują, że studenci uzyskują podstawową wiedzę z zakresu

nauk o zarządzaniu (np. K_W05 – „zna wybrane koncepcje teorii organizacji...”, czy K_W15 – „zna wybrane metody analizy strategicznej organizacji i jej otoczenia”). Uzyskują także podstawowe kompetencje i umiejętności (np. K_U06 – „potrafi zastosować i ocenić przydatność wybranych metod i narzędzi do opisu i analizy działalności organizacji”, czy też - K_K11 – „ma świadomość konieczności myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy”).

Analiza efektów kształcenia wskazuje, że studia II stopnia dają studentom pogłębioną wiedzę w obszarze szeroko rozumianego zarządzania, począwszy od fundamentalnych doktryn gospodarczych i koncepcji organizacji (K_W01), poprzez znajomość współczesnych koncepcji oraz narzędzi kooperacji i konkurencji (K_W05,) po wiele innych elementów pogłębionej wiedzy, m.in. w zakresie zastosowania wybranych zaawansowanych metod statystycznych (K-W11) lub pogłębionej wiedzy z zakresu innowacji technologicznych (K_W22). Odpowiednio do efektów w zakresie wiedzy skonstruowane są efekty kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych (np. K_U06 – „potrafi dokonać doboru odpowiednich metod i narzędzi do opisu i analizy problemów.....”, czy też K_K06 „jest przygotowany do samodzielnego oraz zespołowego projektowania i prowadzenia badań naukowych.....”). Z podanych przykładów wynika, że efekty uwzględniają zdobywanie przez studentów umiejętności badawczych i kompetencji społecznych potrzebnych do działalności badawczej.

Kierunkowe efekty kształcenia sformułowane zostały szczegółowo, w sposób przejrzysty, zrozumiały dla studenta, a zatem wyraźnie określający, co ma być przedmiotem weryfikacji założonych efektów kształcenia. Weryfikacja ta odbywa się w ramach poszczególnych przedmiotów, praktyk studenckich oraz poprzez egzamin dyplomowy.

Analiza proporcji między efektami z obszaru nauk społecznych i obszaru nauk technicznych wskazuje na niewielki udział tych ostatnich w ogólnej liczbie punktów ECTS – 4% (co pokazane zostało także w Raporcie Samooceny, s. 1). Oznacza to niewielką liczbę godzin i przedmiotów realizujących dość rozbudowaną ofertę w zakresie efektów kształcenia z obszaru nauk technicznych. Jak wspomniano, na I stopniu efektów kształcenia w zakresie wiedzy jest 27, z czego 8, tj. prawie 30%, dotyczy obszaru nauk technicznych. Są one realizowane zaledwie przez cztery przedmioty, dające łącznie wspomniane wyżej 4% pkt ECTS. Prowadzi to do sytuacji, w której efekt kształcenia realizowany jest tylko przez jeden przedmiot (przykład: efekt K_W27 - ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych jest realizowany przez jeden przedmiot – Informacyjne systemy zarządzania, podobnie przez jeden przedmiot jest realizowany każdy z efektów K_W25 i KW24). Powiązania kierunkowych efektów kształcenia z efektami dla obszaru nauk społecznych nie wywołują istotnych zastrzeżeń. Podobnie poprawne są związki efektów, jakie mają być osiągnięte dzięki poszczególnym przedmiotom z efektami określonymi dla kierunku na obu stopniach studiów.

Biorąc pod uwagę powyższe Zespół Oceniający zaleca pogłębioną analizę efektów kształcenia z obszaru nauk technicznych sugerując syntezę niektórych z nich, co wydaje się łatwe do zrobienia wobec szczegółowości ich sformułowania, lub też rozważenie możliwości umieszczenia efektów kierunkowych tylko w obszarze nauk społecznych. W tym ostatnim przypadku efekty kształcenia z obszaru nauk technicznych byłyby dodatkowymi efektami, zwłaszcza że badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dotyczą przede wszystkim obszaru nauk społecznych (por. niżej p.1.5.5).

Podsumowując, efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej w zakresie szeroko rozumianego zarządzania, ale także na rynku pracy oraz w dalszej edukacji.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że mają możliwość zapoznawania się z kierunkowymi efektami kształcenia, opublikowanymi na stronie internetowej Uczelni oraz modułowymi efektami kształcenia zawartymi w sylabusach przedmiotów, które również są dostępne dla studentów on-line. Często zdarza się, że nauczyciele akademicy prowadzący przedmioty, na pierwszych zajęciach omawiają poszczególne elementy sylabusu, w tym również efekty kształcenia. W opinii studentów efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Oczekiwania studentów skupiają się na zdobyciu umiejętności praktycznych przydatnych w przyszłej pracy zawodowej, co też Uczelnia stara się im zapewnić. Studenci ocenianego kierunku są przekonani, że wiedza i umiejętności uzyskiwane na studiach będą przydatne na rynku pracy. Studenci łączący

pracę zawodową ze studiami potwierdzili, że wiedza i umiejętności zdobywane na studiach są dla nich przydatne w pracy zawodowej i odpowiadają bieżącym potrzebom rynku pracy, co ocenia się pozytywnie.

1.5.1.

Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów.

1.5.2

W planie studiów zarówno dla pierwszego, jak i drugiego stopnia kształcenia dokonano podziału na moduły: podstawowy, kierunkowy, ponadkierunkowy wraz z przedmiotami do wyboru, moduł specjalnościowy wraz z seminarium dyplomowym. W modelu ponadkierunkowym znajdują się przedmioty humanistyczne z ogólną liczbą 5 pkt ECTS. Oferta w module specjalnościowym jest bogata. Niezależnie od trybu studiów na pierwszym stopniu oferowanych jest 8 specjalności, jak się wydaje, dobrze odzwierciedlających potrzeby rynku pracy. Są one następujące:

- Marketing,
- Rachunkowość i controlling,
- Zarządzanie działalnością innowacyjną,
- Zarządzanie przedsiębiorstwem w zintegrowanej Europie,
- Zarządzanie w bankowości i finansach,
- Zarządzanie zasobami ludzkimi,
- eMarketing & Social Media,
- Menedżer biznesu.

Na drugim stopniu oferta specjalności jest następująca:

- Marketing,
- Rachunkowość i audyt,
- Zarządzanie działalnością innowacyjną,
- Zarządzanie przedsiębiorstwem w zintegrowanej Europie,
- Zarządzanie w bankowości i finansach,
- Zarządzanie zasobami ludzkimi,
- Zarządzanie projektami,
- eMarketing & Social Media,
- Przywództwo w biznesie.

Te same co do nazwy specjalności oferowane na pierwszym i na drugim stopniu znacząco pogłębiają wiedzę i umiejętności studentów na stopniu drugim. W bieżącym roku akademickim na pierwszym stopniu kształcenia uruchomiono cztery z proponowanych specjalności, zaś na drugim pięć.

W programie studiów wyraźnie widoczne są wieloletnie doświadczenia dydaktyczne Uczelni w kształceniu w zakresie zarządzania. Jest to dobrze przemyślana, spójna konstrukcja z właściwą sekwencją przedmiotów i właściwą liczbą punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów, korespondujących z realizowanymi przez nie treściami programowymi.

Uczelnia przedstawiła matrycę efektów kształcenia, z której generalnie wynika, że odpowiednio do poziomu studiów oferowany program umożliwi realizację zakładanych efektów kształcenia,

bowiem właściwy jest dobór przedmiotów (zwykle kilka, poza wspomnianymi wyżej wyjątkami), które służą realizacji danego efektu kształcenia. Dla przykładu, założony efekt dla pierwszego poziomu studiów K_W12 (zna pojęcie kultury organizacyjnej oraz możliwości jej oddziaływania na sukces organizacji) jest realizowany dzięki takim przedmiotom jak: Podstawy zarządzania, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Procesy informacyjne w zarządzaniu, Społeczna odpowiedzialność biznesu, Język obcy, zaś efekt K_U07 (potrafi zastosować i ocenić przydatność wybranych metod i narzędzi do opisu i analizy otoczenia organizacji) może być osiągnięty przez studenta, jeśli uczestniczy w zajęciach m.in. z następujących przedmiotów: Matematyka, Statystyka, Badania marketingowe, Zarządzanie jakością, Metody heurystyczne. Jak wspomniano wyżej, istnieje pewna rozbieżność między liczbą efektów kształcenia w obszarze nauk technicznych a liczbą przedmiotów zawartych w programie kształcenia realizujących te efekty.

Zespół oceniający przeprowadził analizę treści programowych poszczególnych przedmiotów i przypisanych im efektów kształcenia, które zamieszczone zostały w sylabusach. Analizował także proponowaną przez prowadzących zajęcia literaturę. Z analizy tej wynika, że treści programowe i

zalecana literatura w pełni koresponduje z założonymi efektami kształcenia i uwzględniają aktualny stan wiedzy w zakresie ocenianego kierunku. O aktualizację treści dba kadra dydaktyczna, prowadząca badania naukowe i uczestnicząca w różnych przedsięwzięciach naukowych, głównie w konferencjach i seminariach, a także dzieląca się swoją wiedzą z praktykami gospodarczymi. Dostrzegalny jest wyraźny związek treści niektórych przedmiotów z badaniami naukowymi prowadzonymi w Uczelni. Dotyczy to np. przedmiotów z II stopnia studiów, takich, jak przedsiębiorczość, przywództwo w biznesie, zarządzanie strategiczne, zarządzanie procesami, oraz I stopnia, np. zachowania organizacyjne. Aktualność treści programowych jest przedmiotem dyskusji i ocen prowadzonych na zebraniach katedr.

Tematyka prac dyplomowych jest w znacznej większości przypadków zgodna z efektami kształcenia i odpowiada profilowi ogólnoakademickiemu.

1.5.3.

Każdy sylabus zawiera informację o stosowanych w ramach realizacji przedmiotu metodach dydaktycznych. Należą do nich m.in. ćwiczenia aktywizujące słuchaczy, metody problemowe, praktyczne i aktywizujące metody projektowe, także inne narzędzia i formy prowadzenia zajęć (konwersatorium, laboratorium) aktywizujące studentów. Wykorzystanie tych środków jest szczególnie widoczne w przypadkach przedmiotów, które szczególnie wykształcają umiejętności badawcze. Np. w przypadku przedmiotu Zarządzanie procesami (II stopień, moduł kierunkowy) głównymi narzędziami dydaktycznymi są metody problemowe, praca z literaturą (wyraźny przejaw samodzielnego uczenia się) oraz projekt będący pracą etapową przygotowującą do prowadzenia badań (samodzielne doskonalenie umiejętności). Zajęcia prowadzone są przy tym w formie konwersatorium. Studenci zachęceni są do badań w ramach Kół Naukowych, co owocuje prezentacjami na seminariach naukowych, konferencjach a także publikacjami. Do szczególnie aktywnych kół należą Koło „Zarządzania” oraz Koło „Studenci Myślący Przedsiębiorczo”. Studenci tego ostatniego Koła biorą np. czynny udział w konferencjach lub sami są ich organizatorami (ogólnopolska konferencja „Przedsiębiorstwo wobec wyzwań międzynarodowych”).

Na pierwszym stopniu kształcenia znajdują się zajęcia bezpośrednio związane z kształtowaniem umiejętności badawczych. Oprócz seminarium dyplomowego należą do nich zajęcia takich przedmiotów jak: Badania marketingowe i Metody badań społecznych.

W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA, metody kształcenia wymagające aktywności ze strony studentów oraz metody wykładowe występują na ocenianym kierunku studiów w równej proporcji. Studenci potwierdzili, że nauczyciele akademicki zazwyczaj wprowadzają aktywizujące formy pracy ze studentami tj. konwersatoria czy analizy stanów faktycznych. Studenci podkreślili, że zajęcia, w których uczestniczą, motywują ich do samodzielnego uczenia się. Ponadto w odpowiedzi na pytanie podkreślili, że stosowane przez nauczycieli akademickich metody kształcenia pozwalają im na zdobycie zakładanych efektów kształcenia i są w stosunku do nich adekwatne. Studenci studiów drugiego stopnia potwierdzili, że stosowane metody kształcenia zapewniają im udział w prowadzeniu badań naukowych w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych. Studenci ocenianego kierunku studiów kilkakrotnie spotkali się z propozycją prowadzenia wspólnych badań z nauczycielami akademickimi.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że narzędzia dydaktyczne i formy prowadzenia zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia, są aktywizujące i wymagają od studentów samodzielnego uczenia się.

1.5.4.

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów, studia drugiego stopnia 4 semestry. Na pierwszym stopniu kształcenia student osiąga 180 pkt ECTS, na drugim 120. Liczba godzin zajęć przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego, tzw. kontaktowych, wynosi odpowiednio dla studiów stacjonarnych I i II stopnia: 1577 i 768. Dla studiów niestacjonarnych zaś 984 i 480. Z analizy nakładów pracy studenta w ramach poszczególnych przedmiotów, dzielących cały nakład na pracę z nauczycielem akademickim oraz pracę własną, wynika, że nakłady pracy mierzone ilością pkt ECTS umożliwiają właściwą realizację treści programowych. Czas trwania kształcenia mierzony liczbą godzin kontaktowych oraz przy udziale pracy własnej studenta jest wystarczający dla realizacji treści

programowych i założonych efektów kształcenia, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Porównanie czasu zajęć i pracy własnej z liczbami punktów ECTS potwierdza przestrzeganie zasady, że jednemu punktowi odpowiada 25-30 godzin pracy.

1.5.5.

Liczby godzin zajęć dydaktycznych w kontaktach z nauczycielami i godzin pracy własnej studentów uzasadniają przypisane poszczególnym przedmiotom liczby punktów ECTS. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, a zwłaszcza zaliczeni do minimum kadrowego, prowadzą badania, jak wynika z p.4, w czterech głównych obszarach, których dziedziny związane są bezpośrednio z ocenianym kierunkiem. Mianowicie są to badania związane z innowacjami (tematyka ta znalazła odzwierciedlenie w projekcie badawczym, dofinansowanym przez NCN), przedsiębiorczością w zarządzaniu, konkurencyjnością, potencjałem społecznym przedsiębiorstwa oraz praktyką zarządzania. Tak więc dotyczą obszaru nauk społecznych, przede wszystkim w dziedzinie nauk ekonomicznych. Analizując oferowane w programie studiów przedmioty w ramach modułu specjalnościowego oraz przedmioty do wyboru i seminarium dyplomowe, które z natury rzeczy odzwierciedlają badania prowadzone w Jednostce na ocenianym kierunku, łatwo stwierdzić, że przedmiotom tym można przypisać na pierwszym stopniu kształcenia 75 pkt ECTS, zaś na drugim 70. W połączeniu z innymi przedmiotami, głównie kierunkowymi, które bezpośrednio wiążą się z powożonymi badaniami, dają w efekcie liczbę punktów ECTS większą niż 50% dla każdego poziomu studiów. Programy i plany studiów są też poprawnie skonstruowane ze względu na udział zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, zajęć o charakterze podstawowym dla kierunku zarządzanie oraz ogólnych, niezwiązanych z kierunkiem, języka obcego, praktyk zawodowych i innych podobnych wymagań.

1.5.6.

Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku wybór modułów i przedmiotów kształcenia w liczbie pkt ECTS przekraczającej 30% ich ogółu. Do wyboru w całości jest moduł specjalnościowy (52 pkt ECTS na studiach I stopnia i 44 na II stopniu), w module ponadkierunkowym przedmioty do wyboru obejmują 29 pkt ECTS na studiach I stopnia oraz 26 na II stopniu, co wraz z możliwością wyboru języka obcego (5 i 2 pkt ECTS odpowiednio) znacznie przekracza 30% pkt ECTS na każdym poziomie studiów. Lista przedmiotów do wyboru jest corocznie aktualizowana przy udziale przede wszystkim interesariuszy zewnętrznych. Zespołowi oceniającemu dostarczono wykazy z ostatnich lat akademickich, które pokazują, że aktualizacja pozwala na kształtowanie oferty dydaktycznej odpowiednio do potrzeb rynku pracy.

Także w opinii studentów Uczelnia zapewnia elastyczność w doborze modułów kształcenia poprzez wybór kilku specjalności. Studenci mają zapewnioną swobodną możliwość wyboru specjalności zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Ponadto studenci mogą dokonywać wyboru modułów fakultatywnych spoza bloku przedmiotów specjalizacyjnych, co pozwala im na samodzielnie indywidualizowanie toku studiów zgodnie ze swoimi zainteresowaniami.

1.5.7.

Organizacja zajęć jest właściwa, liczebności grup spełniają przyjmowane na ogół w uczelniach normy. Na ocenianym kierunku istnieje zwykle stosowany podział na zajęcia wykładowe, ćwiczeniowe (w tym o charakterze laboratoriów), konwersatoria i seminarium dyplomowe. Trzy ostatnie formy prowadzenia zajęć głównie służą pogłębianiu umiejętności i kompetencji społecznych. Proporcje godzinowe zajęć w wymienionych formach zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu kształcenia (np. na studiach niestacjonarnych II stopnia: wykłady - 264, ćwiczenia, konwersatoria i seminarium dyplomowe - 216) odpowiadają proporcjom zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności i kompetencji społecznych.

Na ocenianym kierunku nie są prowadzone zajęcia w formie kształcenia na odległość, jednakże platforma Moodle jest wykorzystywana dla bieżących kontaktów nauczycieli akademickich ze studentami (przekazywanie materiałów dydaktycznych, zadań do wykonania w przypadku niektórych kursów, formułowanie pytań przez studentów etc.). Platforma jest wdrażana stopniowo od 2010 roku. Obecnie trwają prace nad mechanizmem zachęcającym wykładowców do pracy z użyciem Platformy. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA podkreślili, że zajęcia o charakterze

praktycznym tj. ćwiczenia czy konwersatoria są wprowadzone do planu studiów w odpowiedniej proporcji w stosunku do wykładów. Studenci są świadomi, że dobór form zajęć odpowiada profilowi ogólniakademickiemu i przygotowuje ich do prowadzenia badań naukowych, wskazując w szczególności na takie moduły jak: statystyka i koncepcje zarządzania. Ponadto ocenili oni, że sekwencja zajęć w programie studiów jest odpowiednia, a przez to na kolejnych latach studiów wykorzystują oni wiedzę i umiejętności zdobyte wcześniej.

Kierując się między innymi opiniami studentów obecnych na spotkaniu ZO uznaje, że organizacja zajęć na ocenianym kierunku studiów jest prawidłowa. Ilość zajęć w czasie dnia na studiach stacjonarnych oraz w czasie dnia zjazdowego na studiach niestacjonarnych jest akceptowalna. W planie zajęć nie występują długie przerwy pomiędzy zajęciami. Ewentualne uwagi studentów odnośnie planu zajęć są w miarę możliwości uwzględniane przez władze Wydziału. Plan zajęć oraz plan zjazdów są ogłaszane z odpowiednim wyprzedzeniem i nie ulegają częstym zmianom. Studenci nie spotkali się z problemem zbyt licznych grup zajęciowych.

1.5.8.

Program studiów na ocenianym kierunku przewiduje trzytygodniowe praktyki na pierwszym stopniu kształcenia, dla których określono efekty (cele) kształcenia oraz metody ich weryfikacji (Załącznik nr 1 do Zrządzenia Nr2 /05/2012 Rektora WSM). Dokumentem potwierdzającym osiągnięte przez studenta efekty kształcenia podczas praktyk jest dziennik praktyk. Przedstawiane są w nim czynności wykonywane przez studenta podczas praktyk i ich ogólna ocena, która jest podstawą do zaliczenia praktyk. Z przeprowadzonej przez Zespół oceniający analizy dzienników wynika, że zdarzają się sytuacje, iż wykazane czynności nie w pełni korespondują z celami kształcenia, które w ramach praktyk mają być osiągnięte. W rozmowie z władzami Jednostki oraz opiekunem praktyk zwrócono na ten fakt uwagę z zaleceniem, aby przeanalizować te przypadki i ewentualnie wprowadzić pewne zmiany do obowiązującego obecnie systemu odbywania praktyk zawodowych, określonego wspomnianym wyżej zarządzeniem Rektora.

Instytucje, w których organizowane są praktyki, prowadzą działalność odpowiadającą celom i założonym efektom kształcenia, a liczba miejsc jest dostosowana do liczby studentów.

Studenci mają znaczną swobodę w wyborze jednostki, w której chcą odbywać praktykę. Uczelnia weryfikuje wybór studenta poprzez obowiązek zawarcia trójstronnej umowy oraz wystawienie skierowania. Podejmowane działania uniemożliwiają więc studentowi wybór jednostki, która nie zapewni mu uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia posiada listę podmiotów stale współpracujących w ramach praktyk studenckich. Studenci mają możliwość zaliczenia praktyki poprzez swoją pracę zawodową zbieżną ze studiowanym kierunkiem studiów. W tym celu muszą wykazać zakres realizowanych obowiązków oraz odpowiedni staż. Studenci przyznali, że otrzymują zaliczenie, jeżeli wykonywana praca ma rzeczywisty związek z ocenianym kierunkiem studiów.

Regulamin praktyk w sposób precyzyjny i zrozumiały określa wymagania stawiane studentom w związku z praktykami studenckimi. Regulamin ten jest dostępny dla studentów za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. Uczelnia wprowadziła instytucję opiekuna praktyk, dbającego o prawidłowość przebiegu praktyki. Praca opiekuna praktyk zawodowych została pozytywnie oceniona przez studentów.

Dla praktyk studenckich opracowano sylabus wraz z przypisanymi efektami kształcenia. Sylabus jest doręczany zakładowemu opiekunowi praktyk przed przyjęciem studenta. Studenci mają obowiązek codziennego wpisywania wykonanych czynności do dzienniczka praktyk. Praktyka kończy się wystawieniem oceny oraz sporządzeniem opinii o studencie. Student ma możliwość wyrażenia swojej opinii o odbytych praktykach, co ocenia się pozytywnie. Rozliczenie studentów z odbytej praktyki dokonywane jest przez opiekuna praktyk na podstawie przedłożonej dokumentacji, która zapewnia Uczelni możliwość weryfikacji uzyskiwania przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Organizacja praktyk została pozytywnie oceniona przez studentów.

1.5.9.

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu kształcenia przede wszystkim poprzez ofertę edukacyjną w języku angielskim (Bachelor Program In Managament, specializations: Accountng and Controlling oraz Corporate Management). Uczelnia rozwija program Erasmus, w ramach którego studenci i nauczyciele akademicy uczestniczą w wymianie międzynarodowej z ośrodkami

akademickimi w Bułgarii Słowacji, Rumunii Turcji i Włoszech. W wymianie, w zależności od roku, uczestniczy od kilku do kilkunastu osób, także przyjeżdżających z zagranicy. Obcokrajowcy, głównie z wyżej wymienionych ośrodków, prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku (w 2015 roku – 7 osób). Na ocenianym kierunku studiuje studenci z Ukrainy.

Internacjonalizacji programu studiów sprzyja także współpraca naukowa z ośrodkami zagranicznymi prowadzona w ramach wspólnych projektów, głównie z ośrodkami na Ukrainie i w Czechach (np. Barriers for Importing Innovations In Organization Management During Uncertainty - wspólnie z Kijowskim Uniwersytetem Technologicznym).

Pośrednio na umiędzynarodowienie procesu kształcenia mają również wpływ organizowane przez Uczelnię konferencje naukowe i seminaria z udziałem gości zagranicznych, w których biorą także udział studenci.

Oferta kształcenia w języku angielskim jest słabo rozpowszechniona lub pozorna, gdyż na spotkaniu z Zespołem studenci twierdzili, że nie mają możliwości uczestnictwa w kursach prowadzonych w językach obcych, nawet w zakresie przedmiotów fakultatywnych. Mają oni natomiast możliwość wyboru języka obcego, jakiego chcą uczyć się na lektoratach. Dokonują również wyboru poziomu, na jakim chcą kształcić się językowo. Na zajęciach studenci poznają słownictwo specjalistyczne dla ocenianego kierunku studiów. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA wyrazili pozytywną opinię w przedmiocie jakości nauczania języków obcych na ocenianym kierunku studiów. Natomiast twierdzili, że nie biorą udziału w wykładach zagranicznych profesorów. Uczelnia prowadzi studium wspólnych z uczelniami zagranicznymi.

1.6.1.

Zasady i procedury rekrutacji na oceniany kierunek studiów określa uchwała nr 04/05/2014 Senatu WSM w Warszawie z dnia 9 maja 2014 r. Wstęp na studia pierwszego stopnia na ocenianym kierunku studiów jest wolny. Decyduje kolejność zgłoszeń. Od kandydatów wymagane jest jedynie posiadanie zdanego egzaminu maturalnego. Obcokrajowcy muszą przejść obowiązkowy kurs językowy. W przypadku przyjęcia na studia drugiego stopnia wymagane jest ukończenie dowolnych studiów pierwszego stopnia. Uczelnia nie stosuje kryteriów rekrutacyjnych o charakterze dyskryminującym. Są to zasady niezbyt ambitne, ale na tyle powszechne w szkolnictwie wyższym, że trzeba się z nimi godzić, choćby ze względu na konkurencję. Student przenoszący się z innej uczelni zobowiązany jest do przedstawienia odpowiednich dokumentów potwierdzających uzyskane pkt ECTS oraz osiągnięte efekty kształcenia. Przyjęte procedury gwarantują zatem kandydatom równe szanse w podjęciu kształcenia.

Wielkość przeprowadzanego naboru jest odpowiednia w stosunku do potencjału dydaktycznego Uczelni. Informacje o procesie rekrutacji są dostępne na stronie internetowej. Studenci pierwszego roku studiów pozytywnie ocenili organizację rekrutacji, w tym również dostęp do informacji.

1.6.2.

W wizytowanej Uczelni zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się reguluje Uchwała Senatu nr 07/06/2015. W fazie formowania są komisje mające dokonywać weryfikacji efektów kształcenia zdobytych poza systemem studiów (nie więcej niż 50% pkt ECTS realizowanych w ramach programu dla określonego kierunku studiów): Wydziałowa Komisja ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się oraz Uczelniana Komisja Odwoławcza ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się.

1.7.1.

Formy i metody oceny osiąganych przez studentów efektów kształcenia przedstawione są w sylabusach przedmiotów. W niektórych jest to przedstawienie zbyt ogólnikowe. Zapoznawany jest z nimi student na pierwszych zajęciach. Są to metody, które umożliwiają bieżącą weryfikację efektów kształcenia. Analizowane przez Zespół oceniający prace przejściowe potwierdziły poprawny dobór instrumentów i metod weryfikacji kompetencji i (tam gdzie sylabusy zawierały sformułowania dostatecznie ściśle) ich zgodność z zapowiedzianymi w sylabusach (por. Załącznik 3). Także ważnym elementem procesu weryfikacji i oceny efektów kształcenia są praktyki studenckie i dokumentujące je dzienniki praktyk. Przygotowanie pracy dyplomowej i jej obrona podczas egzaminu dyplomowego, włączającego (na obu stopniach studiów) losowane pytania z zakresu przedmiotów będących w programie kształcenia, jest kompleksowym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia. Sprawdzane

przez Zespół prace dyplomowe były odpowiednie dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Wreszcie Uczelnia prowadzi systematyczny monitoring losów zawodowych absolwentów ocenianego kierunku, co jest istotnym źródłem informacji o kompetencjach osiągniętych w czasie studiów.

Najczęstszą stosowaną na ocenianym kierunku studiów formą weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia są egzaminy pisemne i ustne. Formy egzaminów są odpowiednio dostosowane do metod prowadzenia zajęć. Także zdaniem studentów stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia wspomagają ich w procesie uczenia się i pozwalają na skuteczną weryfikację uzyskiwania zakładanych efektów kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA nie potrafili ocenić, czy stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Może to wskazywać na niedostatki klarowności opisu efektów kształcenia lub słabe poinformowanie o tym opisie.

Procedura i zasady dyplomowania zostały uregulowane w rozdziale XX-XXII Regulaminu Studiów. Szczegółowe aspekty procesu dyplomowania oraz wymagania dotyczące formalnych aspektów pracy dyplomowej zostały dookreślone w zarządzeniu Rektora WSM z dnia 28 maja 2008 r. w sprawie wymogów organizacyjnych i metodycznych dotyczących prowadzenia seminariów dyplomowych, w zarządzeniu Rektora WSM z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu antyplagiatowego, jak również w wytycznych i zaleceniach przygotowania pracy dyplomowych. Studenci znają te procedury, ponieważ są im one tłumaczone przez promotorów na pierwszych seminariach. Wobec tego nie mają oni trudności z prawidłowym przygotowaniem pracy dyplomowej od strony formalnej. Studenci obecni na spotkaniu podkreślili, że ich zdaniem formuła przeprowadzania egzaminu dyplomowego jest adekwatna do kierunkowych efektów kształcenia i pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia.

1.7.2.

Zespół oceniający nie ma zastrzeżeń do systemu weryfikacji efektów kształcenia. Jest on przejrzysty, jasny dla studenta oraz zapewnia porównywalność osiąganych wyników kształcenia. Wymienione wyżej metody i narzędzia sprawdzania i oceniania efektów kształcenia wskazują, że system w pełni umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Także zgodne opinie studentów obecnych na spotkaniu potwierdzają, że czują się oni oceniani obiektywnie, według kryteriów przedstawionych w sylabusie oraz na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. W ich opinii zasady ustalone przez prowadzących zajęcia są przejrzyste i zapewniają rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. W ocenie studentów, nauczyciele akademicy zawsze przestrzegają ustalonych uprzednio zasad zaliczenia kursu. Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy pisemnej, a nauczyciele akademicy tłumaczą im jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, aby zaliczyć przedmiot. Niektóre zaprezentowane przez Uczelnię sylabusy zawierają jednak nieprecyzyjne informacje o sposobach zaliczenia przedmiotów. Studenci otrzymują w większości przypadków tylko informacje, że dany kurs zakończy się egzaminem. Informacja o formie egzaminu, przyjętej punktacji i zasadach jego przeprowadzania nie jest dookreślana w sylabusie.

3. Uzasadnienie

Uczelnia przyporządkowała oceniany kierunek do dwóch obszarów: nauk społecznych i nauk technicznych. Efekty kształcenia założone dla ocenianego kierunku są spójne z efektami kształcenia dla wskazanych obszarów, korespondując każdym z nich. Kierunkowe efekty kształcenia sformułowane zostały szczegółowo, w sposób przejrzysty, zrozumiały dla studenta, a zatem określający w jasny sposób, co ma być przedmiotem weryfikacji założonych efektów kształcenia. W programie studiów wyraźnie widoczne są wieloletnie doświadczenia dydaktyczne Uczelni w kształceniu w zakresie zarządzania. Jest to dobrze przemyślana, spójna konstrukcja z właściwą sekwencją przedmiotów i właściwą liczbą punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów, korespondujących z realizowanymi przez nie treściami programowymi. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w

szczegółności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Narzędzia dydaktyczne i formy prowadzenia zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia, są aktywizujące i wymagają samodzielnego uczenia się studentów.

Organizacja zajęć jest właściwa, liczebności grup spełniają przyjmowane na ogół normy. Program studiów na ocenianym kierunku przewiduje sześciotygodniowe praktyki na pierwszym stopniu kształcenia, dla których określono (na szczeblu Wydziału) efekty (cele) kształcenia oraz metody ich weryfikacji. Uczelnia rozwija program Erasmus, w ramach którego studenci i nauczyciele akademicy uczestniczą w wymianie.

Zasady i procedury rekrutacji określa regulamin przyjęć na studia w WSM, wprowadzony Uchwałą Senatu. Przyjęte procedury gwarantują kandydatom równe szanse w podjęciu kształcenia.

Formy i metody oceny osiąganych przez studentów efektów kształcenia przedstawione są w sylabusach przedmiotów. Zespół oceniający nie ma zastrzeżeń co do systemu weryfikacji efektów kształcenia. Jest on przejrzysty, jasny dla studenta oraz zapewnia porównywalność osiąganych wyników kształcenia.

Stosowane metody kształcenia, w ocenie studentów, uwzględniają samodzielne uczenie się, aktywizujące formy pracy oraz umożliwiają im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wydział zapewnia studentom możliwość wyboru modułów kształcenia poprzez wybór specjalności oraz dodatkowo poprzez możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych. Możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych jest swobodna i nie zależy od zebrania się wystarczającej ilości zainteresowanych studentów.

Organizacja praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów jest prawidłowa. Zaliczanie praktyk objęte jest nadzorem merytorycznym Dziekana. Uczelnia zapewniła sobie narzędzia umożliwiające weryfikację uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia w czasie praktyk. Prowadzi ona uprzednią weryfikację poprawności wyboru instytucji, w której student zamierza odbyć praktykę zawodową. Studenci sami poszukują miejsc, w których mogą odbywać praktykę, z tego powodu ocena liczby miejsc odbywania praktyk dostosowanej do liczby studentów kierunku nie jest konieczna. W razie problemów ze znalezieniem odpowiedniego miejsca odbywania praktyki, Uczelnia świadczy studentowi pomoc.

W ocenie studentów system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i obiektywny, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

4. Zalecenia

- Wskazana jest analiza i krytyczna ocena zasadności i szczegółowości efektów kształcenia powiązanych z obszarem nauk technicznych.
- Wskazane jest uzupełnienie sylabusów o dokładniejsze określenie zasad zaliczenia poszczególnych kursów.
- Należy przeanalizować opisy czynności studenckich w dziennikach praktyk i zapewnić zgodność tych czynności z celami i efektami kształcenia.
- Trzeba uświadomić studentom zakres oferty kształcenia w językach obcych, gdyż obecnie wyraźna jest niezgodność deklaracji programowych i poinformowania studentów w tym zakresie.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje

dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – kryterium 2 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Do minimum kadrowego zgłoszono 9 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 7 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „zarządzanie”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 13, § 14 ust. 1 oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.);

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie wszystkich deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Szczegóły dotyczące ocen nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe znajdują się w załączniku nr 5.

Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, co spełnia warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, potwierdzone również jest w „Zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on”.

Osoby wskazane do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni (nie później niż od początku semestru studiów) w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełnione zostały wymagania określone w art. 9a ust.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w § 13 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa powyżej. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 tego rozporządzenia.

Po analizę dorobków naukowych, obciążeń dydaktycznych, form zatrudnienia i złożonych oświadczeń Zespół oceniający do minimum kadrowego studiów I i II stopnia zaliczył:

- 5 profesorów doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych, w tym 2 z dorobkiem

naukowym z ekonomii i 3 z nauk o zarządzaniu,

- 1 profesora doktora habilitowanego nauk technicznych, z dorobkiem naukowym z inżynierii produkcji,
- 3 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych – 2 z dorobkiem z nauk o zarządzaniu, 1 z ekonomii,
- 6 doktorów nauk ekonomicznych – 4 z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu i 2 z ekonomii,
- 1 doktora inż. nauk technicznych z dorobkiem naukowym z dyscypliny inżynieria produkcji.

Jak już wspomniano wyżej, efekty kształcenia na ocenianym kierunku przypisano do dwóch obszarów tj. nauki społeczne z wyraźną dominacją efektów odnoszonych do dziedziny nauk ekonomicznych dyscyplin ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu oraz do obszaru nauk technicznych dziedziny nauk technicznych dyscypliny inżynieria produkcji, w którym planowane efekty stanowią na I stopniu 4% na II stopniu 12,5% ECTS ogółem. Osoby zaliczone do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Ośmiu zaliczonych do minimum kadrowego profesorów i doktorów habilitowanych oraz sześciu doktorów prowadzi badania naukowe i posiada publikacje w obszarze nauk społecznych. Dotyczą one ekonomii instytucjonalnej, transformacji systemów gospodarczych, kapitału społecznego, infrastruktury logistycznej, statystyki i ekonometrii, analizy finansowej, controllingu, zarządzania publicznego, strategii zarządzania przedsiębiorstwem, innowacji zarządzania personelem, zarządzania marketingiem, funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw, społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw itp. zagadnień ściśle związanych z efektami kształcenia dla ocenianego kierunku.

Dwóch nauczycieli akademickich (profesor i doktor) reprezentuje obszar nauk technicznych. W ich dorobku naukowym znajdują się publikacje poświęcone projektowaniu i organizacji produkcji w przedsiębiorstwie przemysłowym, inżynierii produkcji, zarządzaniu rozruchem produkcji rytmicznej, efektywności innowacji technicznych, metodom i technice oceny jakości metali, metodom wytwarzania prętów, stopów, metali i innych.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (16), do liczby studentów ocenianego kierunku (1386) wynosi 1:73, co spełnia ustalone w tym zakresie wymagania (1:120).

Minimum kadrowe jest stabilne, 10 zaliczonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich pracuje w WSM od 11-21 lat.

2.2.

Ośmiu zaliczonych do minimum kadrowego profesorów i doktorów habilitowanych oraz sześciu doktorów prowadzi badania naukowe i posiada publikacje w obszarze nauk społecznych. Dotyczą one ekonomii instytucjonalnej, transformacji systemów gospodarczych, kapitału społecznego, infrastruktury logistycznej, statystyki i ekonometrii, analizy finansowej, controllingu, zarządzania publicznego, strategii zarządzania przedsiębiorstwem, innowacji zarządzania personelem, zarządzania marketingiem, funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw, społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw itp. zagadnień ściśle związanych z efektami kształcenia dla ocenianego kierunku.

Dwóch nauczycieli akademickich (profesor i doktor) reprezentuje obszar nauk technicznych. W ich dorobku naukowym znajdują się publikacje poświęcone projektowaniu i organizacji produkcji w przedsiębiorstwie przemysłowym, inżynierii produkcji, zarządzaniu rozruchem produkcji rytmicznej, efektywności innowacji technicznych, metodom i technice oceny jakości metali, metodom wytwarzania prętów, stopów, metali i innych.

Oprócz 16 zaliczonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zajęcia dydaktyczne na studiach I stopnia prowadzi 50 nauczycieli akademickich, w tym 10 profesorów i doktorów habilitowanych, 29 doktorów i 11 magistrów; na studiach II stopnia 27 w tym 6 profesorów i doktorów habilitowanych, 13 doktorów i 8 magistrów.

W strukturze pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku dominują pracownicy reprezentujący obszar nauk społecznych dziedzinę nauk ekonomicznych, prawnych i społecznych. Kolejne co do liczebności grupy stanowią reprezentanci obszaru nauk ścisłych, nauk technicznych i humanistycznych.

Nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia zgodnie z reprezentowanymi przez nich obszarami,

dziedzinami i dyscyplinami naukowymi potwierdzonymi dyplomami i udokumentowanym dorobkiem naukowym. Analiza obsady zajęć oraz sylabusów wskazuje, że obsada poszczególnych zajęć dydaktycznych jest prawidłowa, formy prowadzonych zajęć są adekwatne do tytułów i stopni naukowych (wyjątek stanowią wykłady prowadzone przez magistrów z przedmiotów zachowania nabywców, logistyka marketingowa, polityka ekologiczna UE, informatyka w zarządzaniu, zarządzanie projektami, konkurencyjność polskiego przedsiębiorstwa na rynku europejskim, marketing międzynarodowy), obciążenia pracowników nie budzą zastrzeżeń.

Zajęcia dydaktyczne realizowane są głównie w formie tradycyjnej, forma mieszana (blended learning) jest stosowana w nauczaniu 15 przedmiotów w wymiarze 6-12 godzin). Pracownicy prowadzący zajęcia na platformie Moodle odbyli szkolenie zakończone certyfikatem uprawniającym do pracy na tej platformie.

2.3.

Prowadzona na Wydziale polityka kadrowa sprzyja rozwojowi kwalifikacji naukowych i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna każdego pracownika podlega parametrycznej okresowej ocenie przeprowadzanej przez Zespół ds. oceny kadry naukowej i administracyjnej. Wyniki oceny są brane pod uwagę w polityce awansów oraz zwolnień pracowników. Zajęcia dydaktyczne pracowników są oceniane przez przełożonych w trakcie hospitacji oraz przez studentów wypełniających ankiety.

W polityce kadrowej szczególną uwagę zwrócono na stworzenie warunków rozwoju naukowego dla młodych pracowników. Służy temu udzielanie urlopów naukowych, priorytetowe traktowanie grantów na badania stanowiące podstawę prac doktorskich i habilitacyjnych oraz nagradzanie pracowników za osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

System wspierania rozwoju naukowo dydaktycznego kadry opiera się na:

- finansowaniu publikacji pracowników w czasopismach i monografiach wydawanych przez WSM,
- finansowaniu badań naukowych prowadzonych w ramach projektów i grantów,
- wspieraniu starań pracowników o pozyskanie grantów NCN i grantów unijnych,
- przyznawaniu stypendiów naukowych dla pracowników,
- finansowaniu udziału pracowników w konferencjach krajowych i zagranicznych,
- finansowaniu staży zagranicznych,
- finansowaniu kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych,
- zakupie książek, czasopism, baz danych.

O skuteczności prowadzonej polityki kadrowej świadczy duża stabilność kadry, jej wyrażana w trakcie zebrania integracja z misją i strategią Wydziału, uzyskanie w latach 2011-2015 stopni doktora, doktora habilitowanego i tytułu profesora przez 3 pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, uczestnictwo pracowników w wymianie zagranicznej Erasmus+ (3 pracowników), nawiązanie współpracy naukowo-dydaktycznej z Uniwersytetami w Słowacji, Bułgarii, Turcji, Rumuni, Włoszech, Japonii.

2.4.

Wydział posiada kategorię naukową C. Oprócz badań statutowych finansowanych z przyznanej dotacji podmiotowej (158 510 zł w 2016 r.) pracownicy Wydziału prowadzą badania finansowane przez Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, projekty realizowane we współpracy z partnerami zagranicznymi, projekty realizowane ze środków UE.

Badania naukowe prowadzone są głównie w obszarze nauk ekonomicznych i koncentrują się w ramach czterech wiodących nurtów badawczych:

1. Innowacje i przedsiębiorczość w zarządzaniu;
2. Konkurencyjne otoczenie organizacji zarządzanych;
3. Potencjał społeczny przedsiębiorstwa;
4. Nauki o zarządzaniu w świetle teorii i praktyki zarządzania – analizy metodologiczne.

Tematyka zespołowych badań statutowych kontynuowanych w latach 2012-2016 dotyczyła szans i barier rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, zastosowania metod ilościowych w zarządzaniu przedsiębiorstwem i otoczeniem społecznym, funkcjonowania rynków finansowych krajów UE i w

wymiarze globalnym, paradygmatów zarządzania, ekonomii ery automatyzacji.

Statutowe projekty badawcze osób rozpoczynających karierę naukową wpisują się w główne nurty badawcze związane z zarządzaniem kadrami, społeczną odpowiedzialnością przedsiębiorstw, rynkiem pracy UE.

W latach 2011-2016 realizowano na Wydziale dwa projekty badawcze finansowane przez NCN:

1. Warunki zdynamizowania innowacji w polskich przedsiębiorstwach przemysłowych.
2. Integracja rynków finansowych Polski i innych wybranych krajów członkowskich UE z Europy Środkowej i Wschodniej z rynkiem finansowym w obszarze euro.

Tematy projektów finansowanych przez NCBiR dotyczyły problematyki zarządzania kadrami „Kompetencje drogą do sukcesu” oraz zarządzania informacjami „Innowacyjny model bezpiecznego zarządzania informacją klasyfikowaną”.

Projekty badawcze realizowane ze środków UE w ramach Priorytetu IX Rozwój wykształcenie i kompetencje w regionach polegały na diagnozie potrzeb i form podnoszenia kwalifikacji dorosłych: „Edukacja dorosłych – nauka przez całe życie:”, „Język obcy – bilet do lepszej przyszłości”.

O dużej aktywności naukowej pracowników Wydziału świadczy internacjonalizacja prowadzonych badań naukowych. Zaliczeni do minimum kadrowego pracownicy kierowali następującymi międzynarodowymi projektami badawczymi.

- Barriers for Imparting Dynamism to Innovation in Organization Management During Uncertainty, partner: Kyiv National University of Technologies and Design,
- Harmonisation of Commercial, Economic and Competition Law Concerning EU Standards”, instytucja finansująca: Czech Grant Agency,
- Epistemological and Methodological Problems of Management Studies. Quest for identity of a discipline”, partner: Kyiv National University of Technologies and Design,
- Rome I & Rome II – Law Applicable to Contractual and Non-Contractual Obligations, instytucja współfinansująca: the Civil Justice Programme of the European Union,
- Determinants for strategic leadership in restructuring enterprises. A new Frontier for Turnaround Management Research and Practice, partner: Kyiv National University of Technologies and Design.

W prowadzonych na Wydziale badaniach naukowych aktywnie uczestniczą studenci. Lista publikacji z ich udziałem obejmuje 13 pozycji opublikowanych w wydawnictwach WSM, a także Politechniki Łódzkiej.

Rezultaty prowadzonych badań pracownicy publikują głównie w Oficynie wydawniczej WSM w formie monografii, podręczników, skryptów oraz artykułów w czasopismach Wydziału „Zarządzanie. Teoria i Praktyka” (7 pkt), „Postępy techniki przetwórstwa spożywczego”. Corocznie wydawanych jest ok. 10 pozycji zwartych.

W upowszechnieniu wyników badań oraz nawiązaniu dyskusji z pracownikami innych ośrodków naukowych ważną rolę pełnią konferencje naukowe. W badanym okresie Wydział zorganizował we współpracy z innymi ośrodkami zagranicznymi i krajowymi 8 konferencji naukowych o tematyce związanej z ocenianym kierunkiem:

- 1st International Conference on Information Technologies in Management,
- Privatization, Banking & Cross-Border Insolvency,
- Współdziałanie – szansą czy koniecznością dla rozwoju organizacji?,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Zrównoważony rozwój,
- Uwarunkowania przekształceń MŚP w organizacje innowacyjne,
- Przedsiębiorstwo wobec wyzwań umiędzynarodowienia,
- Oblicza coachingu.

2.5

Wyniki prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Publikacje pracowników w formie podręczników, skryptów, materiałów dydaktycznych, case’ów itp. stanowią cenną pomoc dydaktyczną w nauczaniu wielu przedmiotów. Przykładowo można tu wymienić następujące wydawane w 2010-2015 latach tytuły:

1. *Zarządzanie marketingiem.*
2. *Reasekuracja Podstawy Funkcje. Formy. Programy reasekuracyjne*

3. *Ryzyko w działalności gospodarczej.*
4. *Rynki finansowe w zglobalizowanej gospodarce*
5. *Prawne aspekty działania administracji publicznej.*
6. *Zintegrowany system nadzoru nad instytucjami finansowymi.*
7. *Marketing. Problemy podstawowe.*
8. *Marketing w handlu.*
9. *Polskie prawo wyborcze. Studium z dziedziny prawa, administracji i politologii.*
10. *Światowa organizacja handlu. Struktury i mechanizmy funkcjonowania.*
11. *Uwarunkowania przekształceń małych i średnich przedsiębiorstw w firmy innowacyjne. Zarys problematyki.*
12. *Badania marketingowe.*
13. *Teoria kształcenia.*
14. *Komunikacja i etyka menedżerska.*

Wiele monografii i artykułów naukowych pracowników jest zalecanych jako literatura podstawowa i uzupełniająca w sylabusach przedmiotów oraz wykorzystywanych jako źródło prac etapowych licencjackich, magisterskich. Przykładem wykorzystania opracowanej metodyki badań przez studentów jest publikacja prezentująca wyniki badań empirycznych dyplomantów specjalności marketing pt. „Menedżer marketingu kreatorem firmy innowacyjnej”, WSH, 2015. Zawiera ona rozdziały empiryczne 8 prac magisterskich.

Rezultaty badań naukowych wykorzystywane są także w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku. Na ich podstawie oferowane są nowe specjalności i wykłady do wyboru oraz aktualizowane są treści programowe poszczególnych przedmiotów.

3. Uzasadnienie

Liczba, struktura i dorobek naukowy kadry stanowiącej minimum kadrowe kierunku *zarządzanie* w pełni (z nadwyżką 3 osób w grupie samodzielnych pracowników naukowych i 1 w grupie doktorów) zapewnia realizację programu studiów i osiągnięcie efektów przypisanych do obszaru nauk społecznych i obszaru nauk technicznych.

Tematyka prowadzonych na Wydziale badań naukowych koncentruje się na zagadnieniach ściśle związanych z zakładanymi efektami kształcenia, rezultaty badań wspierają proces dydaktyczny, w prowadzonych badaniach uczestniczą studenci. Instrumenty polityki kadrowej motywują nauczycieli akademickich do rozwijania kwalifikacji naukowych i kompetencji dydaktycznych.

4. Zalecenia

Dostosować obsadę zajęć (wskazanych w punkcie 2.2.) do zasady zgodności kwalifikacji nauczyciela akademickiego z zakresem prowadzonego przedmiotu. Wykłady należy powierzać osobom ze stopniami lub tytułami naukowymi.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – kryterium 3 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym przybiera różne formy. Wielkie

znaczenie ma Konwent WSM, w którego skład (13 osób) wchodzi przedstawiciele: organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i zawodowego, stowarzyszeń twórczych, organizacji pracodawców oraz organizacji samorządu gospodarczego, przedsiębiorców i instytucji finansowych. Działania Konwentu mają na celu podniesienie standardów kształcenia i podnoszenie kompetencji i kwalifikacji absolwentów – właściwych ze względu na potrzeby rynku pracy. Pomocne są liczne porozumienia o współpracy z instytucjami społecznymi i gospodarczymi, które zapewniają m. in. odpowiednie dla kierunku miejsca praktyk, możliwość pozyskiwania opinii o działaniach Uczelni i realizację wspólnych przedsięwzięć. W sposób ciągły z otoczeniem kontaktują się Biuro Karier, Biuro Praktyk i Biuro Projektów. Biuro Karier prowadzi ankietowe badania losów i opinii absolwentów. Materiały te dostarcza dziekanowi, który organizuje ich wykorzystanie do weryfikacji efektów kształcenia i inicjatyw dydaktycznych.

Uczelnia organizuje seminaria z praktykami. Naukowa i dydaktyczna współpraca z zagranicznymi ośrodkami akademickimi oraz konferencje krajowe i międzynarodowe umożliwiają natomiast kontakt ze środowiskiem akademickim innych uczelni, w tym zagranicznych, co jest również platformą dla dyskusji nad efektami kształcenia i ich realizacją. Do najważniejszych interesariuszy zewnętrznych Uczelni i Wydziału należy BCC. Założyciel Uczelni, a obecnie jej Rektor Honorowy, jest ekspertem BCC ds. nauki i szkolnictwa wyższego oraz Przewodniczącym Komisji ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego tej organizacji. Ze względu na kierunek *bezpieczeństwo narodowe* za cenną należy uznać dobrą współpracę z Dyrekcją Służby Więziennej oraz Strażą Miejską m.st. Warszawy. Należy dodać, że pracownicy WSM i wykładowcy na ocenianym kierunku pełnią ważne funkcje publiczne w otoczeniu społeczno-gospodarczym – w urzędach centralnych, radach nadzorczych podmiotów prywatnych. Są także członkami rad redakcyjnych czasopism. Podejmowane przez Uczelnię działania *pro publico bono* także ułatwiają kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym przekładając się na koncepcje i realizację kształcenia.

Na zebraniu z kadrą otrzymano informacje na temat wpływu interesariuszy zewnętrznych na koncepcje kształcenia. Najczęściej ich opinie są podstawą pomysłów na nowe specjalności, ale także zasięga się ich opinii w sprawie efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie*.

3.2

Nie ma na kierunku *zarządzanie* typowych studiów organizowanych we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Są wspólne inicjatywy i porozumienia z innymi uczelniami (słowackimi i amerykańską) dotyczące studiów podyplomowych i kształcenia na zasadzie podwójnego dyplomu z Kyiv National University of Technologies and Design (Ukraina).

3. Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest dobrze zorganizowana i intensywna. Pomaga należycie formułować cele i efekty kształcenia, a zwłaszcza jest owocna w formułowaniu koncepcji specjalności odpowiednich ze względu na potrzeby rynku pracy oraz w organizacji praktyk studenckich.

4. Zalecenia

Specyfika kierunku powinna bardziej skłaniać do współpracy z otoczeniem gospodarczym oraz z innymi uczelniami. Obecnie te sektory otoczenia tracą kosztem otoczenia politycznego i społecznego oraz samorządowego.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej

w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwi studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – kryterium 4 – wyróżniająco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie dysponuje kompleksem dydaktyczno-sportowym zlokalizowanym przy ul. Kawęczyńskiej 36. Wszystkie budynki, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, są własnością Szkoły, natomiast grunty pozostają w użytkowaniu wieczystym.

Łączna powierzchnia użytkowa pomieszczeń stanowiących zasoby lokalowe Wyższej Szkoły Menedżerskiej wynosi 27 300 m². Kompleks dzieli się na część tzw. „starej zabudowy”, która została poddana gruntownej modernizacji i rewitalizacji, umożliwiającej zmianę przeznaczenia nieruchomości z funkcji przemysłowej na usługi oświatowe oraz część „nową”, która została zaprojektowana zgodnie z wymogami przewidzianymi dla obiektów użyteczności publicznej. Nowa inwestycja została oddana do użytku w grudniu 2005 roku.

W części „starej” kampusu znajdują się cztery budynki dydaktyczno-socjalne oraz dom akademicki. W części „nowej” dwa duże nowoczesne obiekty dydaktyczno-administracyjne oraz dwukondygnacyjny obiekt sportowy. Stan i wyposażenie bazy dydaktycznej WSM prezentuje poniższa tablica 1.

Tablica 1. Baza dydaktyczna

Rodzaj sal	Ilość	Pojemność	Wyposażenie
Aule wykładowe	52	90-250 osób	W pełni zautomatyzowane i klimatyzowane sale wyposażone w nowoczesne środki audiowizualne (mini komputery, projektory, rzutniki multimedialne, nagłośnienie, wizualizery, odtwarzacze DVD, VHS).
Sale ćwiczeniowe:	54	30 osób	Rzutnik pisma, projektor multimedialny, notebook
Multimedialne laboratoria językowe	11	15 osób	Sprzęt audio-video, rzutnik pisma, podręczna biblioteka; słowniki, podręczniki. Komplet pomocy naukowych do nauki języków
Laboratoria komputerowe	17	20	Opis wyposażenia laboratoriów komputerowych przedstawiono w tab. 2.
Sala widowiskowo - audytoryjna	1	700 osób	Klimatyzacja, sprzęt audio-video, rzutniki, kamera cyfrowa, zestaw do tworzenia prezentacji sieć WI-FI

Część sportowa, w skład której wchodzi: a) basen b) hala sportowa pełnowymiarowa 2-kondygnacje	1	- 537 m ²	
	1	- 2491 m ²	

Dorównując standardom międzynarodowym Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie stale modernizuje i unowocześnia bazę 14 laboratoriów. Serwery uczelniane wykorzystywane są do bieżącej pracy Uczelni oraz udostępniane studentom do realizacji programu nauczania i własnych projektów.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzone są w sześciu laboratoriach (tab.2):

Tablica2. Wyposażenie laboratoriów komputerowych

Lp.	Nazwa laboratorium	Powierzchnia [m ²]	Ilość stanowisk
1.	Laboratorium ECDL, wg zalecanego przez PTI pakietu / 2 sale/	2x 40m ²	24 stanowiska
2.	Laboratorium podstaw programowania /2 sale/	2x 80m ²	20 stanowisk
3.	Laboratorium architektury systemów komputerowych / 2 sale/	2x 60m ²	16 stanowisk
4.	Laboratorium administrowania bazami danych, / 1 sala/	60m ²	10 stanowisk
5.	Laboratorium administrowania serwerami usług sieciowych /1 sala/	60m ²	18 stanowisk
6.	Laboratorium języków i paradygmatów programowania, / 1 sala/	80m ²	18 stanowisk

Laboratoria dysponują sprzętem komputerowym oraz oprogramowaniem specjalistycznym umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych. Do dyspozycji studentów Wydziału pozostaje ok. 300 stanowisk komputerowych zgrupowanych w 9 salach dydaktycznych. Komputery mają zainstalowany system operacyjny Windows 7 lub 10 oraz pakiet biurowy MS Office 2010. Oprogramowanie wykorzystywane w salach jest cyklicznie przeinstalowywane na żądanie wykładowcy.

Studenci kierunku zarządzanie korzystają najczęściej z następującego oprogramowania: Symfonia Premium Microsoft Project, Microsoft Visio, a także oprogramowania obsługiwanego z przez przeglądarki internetowe tj. Platforma e-learning Moodle, Pakiet Mc Office 365, Bule art – zarządzanie projektami, Open project, Market Place.

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów odbywają się w jednym budynku należącym do Uczelni. W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna przeznaczona dla ocenianego kierunku studiów prezentuje wysoki poziom. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Sale wykładowe w większości są wyposażone w sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do Internetu bezprzewodowego w

budynku Uczelni. Studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury Uczelni również poza godzinami zajęć, co pozwala im na doskonalenie swoich umiejętności. Infrastruktura Uczelni dostępna jest również bezpłatnie dla samorządu studenckiego oraz kół naukowych.

4.2

Biblioteka Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie zajmuje pomieszczenia o powierzchni 320 m². W skład pomieszczeń wchodzi: przestronna wypożyczalnia z regałami usytuowanymi na zapleczu oraz dziewięć stanowiskami komputerowymi do zamawiania książek, czytelnia z ok. 50 miejscami oraz 7 stanowiskami z dostępem do Internetu, magazyn książek i czasopism, cztery pracownie biblioteczne (wyposażone w 5 komputerów).

W Bibliotece Głównej znajduje się ok. 46000 książek. Księgozbiór z obszaru nauk społecznych stanowi 51% całości. Każdy tytuł podręcznika jest gromadzony w wielu egzemplarzach, co zapewnia ich dostępność dla dużej grupy studentów. Ponieważ biblioteka jest wolna od procedury zamówień publicznych, każdy zaproponowany przez wykładowców i studentów tytuł jest nabywany w trybie natychmiastowym. Biblioteka uczelniana uzupełnia na bieżąco zbiory o najnowsze pozycje literatury zgodnie ze wskazaniami w kartach poszczególnych przedmiotów. Poza książkami w języku polskim – które stanowią ok. 80% całości zbiorów – biblioteka gromadzi z myślą o studentach zagranicznych publikacje w języku rosyjskim, ukraińskim i białoruskim z takich dyscyplin nauki jak zarządzanie, marketing, informatyka, ekonomia, ekologia, administracja i prawo. Posiada także sporo książek w języku angielskim.

Czytelnia może pomieścić ok. 50 osób. Na jej wyposażeniu znajduje się 7 stanowisk komputerowych, które są połączone z Internetem. Czytelnicy mają – za pośrednictwem sieci internetowych – dostęp do katalogów centralnych: Katalogu Rozproszonych Bibliotek Polskich (Karo) oraz Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego (Nukat).

W 2014 roku prenumeratą zostały objęte 64 czasopisma, w tym wszystkie ważne dla studentów zarządzania tj. Brief, Controlling i Rachunkowość Zarządcza, Ekonomia i Organizacja Przedsiębiorstw, Ekonomista, Eurologistic, Gazeta Bankowa, Gospodarka Narodowa, Handel, Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie, Logistyka, Logistyka a Jakość, Marketing i Rynek, Marketing w Praktyce, Organizacja i Kierowanie, Personel i Zarządzanie, Praca i Zabezpieczenie Społeczne, Problemy Jakości, Przegląd Organizacji, Rachunkowość, Rocznik Statystyczny Przemysłu, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, Studia Europejskie, Studia Socjologiczne, Współczesne Zarządzanie, Zarządzanie Przedsiębiorstwem, Zarządzanie Zasobami Ludzkimi.

Wdrożony program biblioteczny PROLIB powiązany z serwerem www umożliwia studentom i pracownikom naukowym przeglądanie na bieżąco bazy bibliotecznej uczelni oraz elektroniczne składanie zamówień wybranych pozycji. Obecnie udostępniony jest czytelnikom katalog komputerowy na 8 komputerach.

Biblioteka Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie zapewnia studentom i wykładowcom darmowy dostęp do zagranicznych czasopism, książek oraz naukowych baz danych wchodzących w skład Wirtualnej Biblioteki Nauki. Czytelnicy mogą z nich korzystać za pośrednictwem komputerów dydaktycznych znajdujących w uczelni. Materiały dostępne są w wersji elektronicznej. Obecnie biblioteka Wyższej Szkoły Menedżerskiej posiada licencje Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (ICM) przy Uniwersytecie Warszawskim, które zajmuje się między innymi udostępnianiem instytucjom naukowym światowych publikacji oraz naukowych baz danych tj. ELSEVIER, SPRINGER, WEB OF KNOWLEDGE, WILEY ONLINE LIBRARY, SCOPUS, NATURE & SCIENCE.

Wszystkie obiekty dydaktyczne posiadają udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Z myślą o nich istnieje możliwość swobodnego wjazdu wózkami inwalidzkimi do obiektu. Są specjalne windy i toalety. W czytelni zostało zainstalowane stanowisko komputerowe wraz z odpowiednim oprogramowaniem, skanerem i słuchawkami. Czytelnia posiada także zestawy lup powiększających dla osób, które mają problemy ze wzrokiem.

W ramach edukacji bibliotecznej są prowadzone szkolenia biblioteczne dla wszystkich studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Poziom usług bibliotecznych jest oceniany przez studentów w ankietach.

W opinii studentów biblioteka ta jest odpowiednio zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, a pozycje znajdujące się w zbiorze prezentują aktualne treści.

Zaopatrzenie biblioteki zdaniem studentów zawsze odpowiada literaturze przedmiotu określonej w sylabusach. W Uczelni funkcjonuje kompleksowy, elektroniczny system informatyczno-biblioteczny, który umożliwia wyszukiwanie potrzebnych pozycji. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji. Studenci ocenili także, że liczba miejsc w czytelni jest dla nich wystarczająca, a miejsce w ich ocenie dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia.

4.3

Serwer e-learningowy działający w WSM wykorzystuje platformę Moodle stanowiąca pakiet programów do tworzenia kursów internetowych. Platforma jest wdrażana stopniowo od 2010 r. Dotychczas, na kierunku „zarządzanie” służy jako uzupełnienie klasycznego procesu dydaktycznego na 15 kursach (blended-learning). Wykładowcy zamieszczają w odpowiednich kursach na platformie materiały dydaktyczne, nieliczni sprawdzają efekty kształcenia i kompetencje studentów na każdym poziomie kursów w postaci pytań, quizów, zadań, projektów. Obecnie trwają prace nad rozwojem nauczania na odległość bez konieczności bezpośredniego kontaktu wykładowcy ze studentami i zastąpienia go przez fora tematyczne umożliwiające wymianę wiedzy i doświadczeń pomiędzy uczestnikami kursu i wykładowcą, czat umożliwiający kontakt w czasie rzeczywistym, podcast ułatwiający przedstawienie zarejestrowanego wykładu.

W WSM prowadzone są szkolenia dla wykładowców, po zakończeniu których otrzymują certyfikaty uprawniające do pracy na platformie.

Mimo takich możliwości w ocenie studentów na ocenianym kierunku studiów kształcenie na odległość nie jest prowadzone. Platforma elearningowa wykorzystywana jest głównie do wymiany materiałów pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA, pozytywnie ocenili funkcjonalności platformy. Ich zdaniem, wspomaga ich ona w uzyskiwaniu efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku studiów.

3. Uzasadnienie

WSM posiada dużą, nowoczesną i dobrze zlokalizowaną bazę dydaktyczną. Aule, sale dydaktyczne, pracownie, laboratoria, biblioteka są wyposażone w sprzęt multimedialny. W bogatych zbiorach biblioteki znajdują się wszystkie i w wielu egzemplarzach pozycje literatury zalecane studentom w sylabusach. Szkoła posiada licencje umożliwiające korzystanie z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki.

W opinii studentów, Uczelnia dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą w pełni realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku odpowiednie możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4. Zalecenia

Wskazane jest lepsze wykorzystanie na ocenianym kierunku istniejących możliwości kształcenia na odległość jako formy wspomagającej.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim,

z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – kryterium 5 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas zajęć jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Wszyscy nauczyciele akademicy mają ustalone godziny swoich konsultacji i są na nich obecni. Studenci mają możliwość wyboru opiekuna swojej pracy dyplomowej, jak również sami określają jej temat, który jest następnie przez niego akceptowany. Seminaria odbywają się w małych grupach, co umożliwia studentom indywidualną pracę z opiekunem.

Poza stypendium rektora dla najlepszych studentów, Uczelnia wprowadziła kilka mechanizmów motywujących studentów do osiągania wysokich wyników w nauce tj. konkurs na najlepsze prace dyplomowe czy konkurs na studenta roku. Studenci wygrywający ww. konkursy otrzymują w nagrodę zniżki czesnego lub bezpłatne studia podyplomowe.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA, potwierdzili, że nie spotkali się z powstaniem sytuacji konfliktowych na Uczelni. W odpowiedzi na pytanie podkreślili, że mają możliwość składania skarg i wniosków do władz Uczelni, na które zawsze uzyskują odpowiedź.

Studenci podkreślili, że kilkakrotnie spotkali się z propozycją pomocy nauczycielom akademickim w prowadzonych przez nich badaniach naukowych. Na ocenianym kierunku działa kilka kół naukowych. Studenci angażują się w ruch naukowy, który jest wspierany przez Uczelnię od strony organizacyjnej i finansowej. Członkowie kół naukowych prowadzą działalność naukową poprzez przygotowanie i publikację artykułów naukowych czy czynny udział w konferencjach naukowych.

Uczelnia w podobnym zakresie wspiera działalność Samorządu Studenckiego. Samorząd Studencki reprezentuje interesy ogółu studentów przez władzami Wydziału i Uczelni. W opinii przedstawicieli Samorządu ich zdanie jest zazwyczaj uwzględniane po przedstawieniu racjonalnych argumentów. Ocenili oni, że władze Uczelni traktują współpracę z Samorzędem w sposób partnerski. Szczególnie pozytywnie została oceniona współpraca z Rektorem. Ponadto Samorząd Studencki organizuje szereg projektów dla studentów, które mają na celu ich rozwój kulturalny i integrację środowiska. Uczelnia zapewnia środki finansowe na działalność Samorządu, które przyznawane są na podstawie preliminarza przedstawianego na początku roku akademickiego. Wysokość wsparcia finansowego, zdaniem przedstawicieli Samorządu Studenckiego jest adekwatna do obecnie prowadzonej działalności. Samorząd studencki posiada własną, odpowiednio wyposażoną siedzibę. Ma on również możliwość bezpłatnego korzystania z infrastruktury dydaktycznej Uczelni.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku studiów Regulamin ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 3/09/2015 Rektora WSM. Regulamin ten został dostosowany do przepisów znowelizowanej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym.

Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracowników zajmujących się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Podkreślić należy, że Uczelnia stosuje natomiast nieprzejrzyste kryteria przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów. Zgodnie z §17 Regulaminu, stypendium rektora dla najlepszych studentów może otrzymywać student, który uzyskał

za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, międzyuczelnianym lub uczelnianym. Regulamin zawiera jedynie lakoniczny wykaz uznawanych osiągnięć naukowych i sportowych i nie określa zasad tworzenia listy rankingowej przy uwzględnieniu kryterium średniej ocen studenta, co bywa przyczyną niejasności i zastrzeżeń.

Jednostka w czasie wizytacji przedstawiła pozytywną opinię Samorządu Studenckiego w sprawie wprowadzenia Regulaminu. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię, jak również relacja przedstawicieli Samorządu Studenckiego potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem Samorządu Studenckiego. Porozumienia poświadczane są odpowiednim dokumentem wydawanym przez Samorząd Studencki, co ocenia się pozytywnie. Indywidualne decyzje w sprawach stypendialnych spełniają wymogi określone przez kodeks postępowania administracyjnego.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa każdorazowo umowa zawierana ze studentem oraz Regulamin Opłat. Uczelnia nie pobiera od studentów opłat wymienionych w katalogu opłat zakazanych przez ustawę oraz dodatkowych opłat o charakterze administracyjnym. Zdaniem studentów ocenianego kierunku, Uczelnia jasno określiła zasady pobierania opłat i ich wysokość.

5.2.

Uczelnia jest obecnie zaangażowana w program wymian oraz praktyk Erasmus+. Studenci stacjonarni ocenianego kierunku rzadko wyjeżdżają na wymiany studenckie. W bieżącym roku akademickim na wymianę wyjechało tylko 2 studentów, natomiast Uczelnia przyjęła 4 studentów z zagranicy. Przedstawione dane świadczą o tendencji spadkowej studentów wyjeżdżających. Uczelnia odnotowała natomiast wzrost liczby studentów przyjeżdżających od poziomu 0 do 4 w 2015 r.

Uczelnia prowadzi aktywną politykę informacyjną, która ma na celu zachęcenie studentów do wyjazdów zagranicznych. Aktualne informacje na temat wyjazdów są dostępne dla studentów na stronie Uczelni. Ogłoszenia o naborze są publikowane oraz rozsyłane do studentów za pośrednictwem poczty elektronicznej. Koordynator ds. wymian międzynarodowych, organizuje spotkania informacyjne dla studentów, w czasie których mogą oni porozmawiać ze studentami, którzy wrócili z wymiany.

Uczelnia skutecznie wdrożyła system przyznawania punktów ECTS. Studenci są świadomi do czego w rzeczywistości służą punkty. Uważają oni, że ich ilość zależy od nakładu czasu pracy studenta. Organizacja kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie utrudnia studentom wyjazdu na wymianę.

5.3.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier. Jednym z jego zadań jest wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Z informacji uzyskanych od pracownika Biura Karier wynika, że organizuje ono dla studentów darmowe szkolenia, targi pracy oraz spotkania z potencjalnymi pracodawcami. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że często spotykają się z aktywnością Biura. W ich ocenie odczuwają oni zinstytucjonalizowane wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy.

Uczelnia w ramach programu praktyk studenckich posiada kilkanaście stałych umów współpracy z instytucjami zewnętrznymi. Studenci są kierowani na praktyki w tych instytucjach, gdy sami nie wybiorą innego miejsca.

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów organizuje projekty o charakterze naukowym dla studentów. Projekty te realizowane są w ramach kół naukowych. Uczelnia organizuje cykliczne konferencje naukowe o tematyce bezpieczeństwa oraz deleguje studentów ocenianego kierunku studiów do czynnego udziału w konferencjach naukowych organizowanych przez inne ośrodki krajowe, w tym jednoznacznie związanych z kierunkiem *zarządzanie*. Wsparcie Uczelni dla studentów w kontaktach ze środowiskiem akademickim ocenić należy jako spełniające oczekiwania studentów.

5.4.

Budynek, w którym odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku jest w pełni dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W budynku Uczelni znajdują się windy oraz toalety dostosowanej do ich potrzeb. Biblioteka oraz czytelnia posiada zaawansowany sprzęt umożliwiających korzystanie z jej zasobów przez studentów niewidomych lub słabowidzących.

5.5.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Uważają oni jednak, że sekretariat ten ma zbyt małą liczbę pracowników, przez co załatwienie większości spraw wymaga oczekiwania w kolejce. Studenci zauważyli, że sekretariat jest zamknięty w niedzielę, w czasie, gdy odbywają oni zajęcia na studiach niestacjonarnych. Ponadto studenci potwierdzili, że mają bezpośredni dostęp do Dziekana Wydziału również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Dziekana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów. Zespół oceniający podziela tę ocenę.

Program kształcenia oraz procedury dotyczące toku studiów zostały opublikowane na stronie internetowej Uczelni w taki sposób, że każdy student może się z nimi swobodnie zapoznać. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że nie mają problemów z odnalezieniem programu kształcenia oraz do innych zarządzeń i regulaminów.

3. Uzasadnienie

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów. System przyznawania świadczeń pomocy jest efektywny. Zasady i kryteria przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów nie są jednak wystarczająco precyzyjnie sformułowane.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość wyjazdu na studenckie wymiany zagraniczne. Studenci ocenianego kierunku studiów są zainteresowani wyjazdami zagranicznymi. Sprzyja temu prowadzenie przez Uczelnię aktywnej polityki informacyjnej i promocyjnej. Organizacja procesu kształcenia nie stoi na przeszkodzie udziałowi studentów w wymianach międzynarodowych.

Studenci ocenianego kierunku studiów odczuwają wsparcie Uczelni w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Działalność Biura Karier jest widoczna dla studentów i cieszy się popularnością. Uczelnia wspiera zainteresowanych studentów w kontaktach ze środowiskiem akademickim.

Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne na bardzo wysokim poziomie. Na uwagę zasługuje działalność Działu Socjalno-Bytowego. Infrastruktura Uczelni jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Wydział zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

Wprowadzenie katalogu osiągnięć studentów uznawanych przy przyznawaniu stypendium rektora oraz wprowadzenie algorytmu tworzenia listy rankingowej studentów z uwzględnieniem kryteriów średniej ocen i osiągnięć.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

- 6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
 - 6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
 - 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
 - 6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
 - 6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
 - 6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
 - 6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
 - 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
 - 6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
- 6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – kryterium 6 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

6.1

Wewnętrzny system Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonujący w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie, wprowadzony został na mocy Zarządzenia Rektora Nr 6/09/12 z dnia 19 września 2012 r. Zarządzenie określa cel i zakres systemu zarządzania jakością kształcenia oraz zadania Komisji Senackiej ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Nadzór nad funkcjonowaniem Uczelnianego Systemu zarządzania jakością kształcenia sprawuje Rektor Uczelni, natomiast na szczeblu Wydziału Dziekan Wydziału, który z urzędu wchodzi w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

6.1.1.

Jak wynika z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji w procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian uczestniczą: Senacka Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, opiekun naukowy ds. określania ścieżki kształcenia dla studentów, kierownicy katedr, nauczyciele akademicy, studenci, absolwenci WSM oraz Konwent WSM w Warszawie jako doradczy organ partnerski złożony z przedstawicieli świata polityki, gospodarki i nauki. Założenia dotyczące udziału interesariuszy zostały określone w Zarządzeniu Rektora Nr 7/1/2016 z dnia 11 stycznia 2016 r. w sprawie udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie kształtowania koncepcji kształcenia, projektowania, oceny i doskonalenia programu kształcenia w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie.

Wydziałowa Komisja ds. Jakości corocznie analizuje programy kształcenia. W katedrach pracownicy mogą przedstawiać propozycje zmian w programach kształcenia zgłaszając uwagi Kierownikom Katedr, uwzględniając też sugestie studentów.

Szczególne projekty specjalności wraz z przedmiotami, obsadą i kartami przedmiotów przyjmowane są przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Następnie zaakceptowana specjalność zatwierdzana jest przez Radę Wydziału i przedstawiana Rektorowi i do zatwierdzenia na posiedzeniu Senatu. Wymagania dotyczące projektowania efektów kształcenia i ich zmian zawarte zostały w Zarządzeniach Rektora: Nr 3/03/12 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji oraz oceny rezultatów oraz Nr 3/04/2012 z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie szczegółowego sposobu projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia.

Zarządzeniem Rektora Nr 3/01/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. powołany został Klub Absolwenta

WSM w Warszawie, którego celem ma być m.in. monitorowanie losów i karier zawodowych absolwentów, natomiast Uchwałą Nr 3/12/2015 Rady Wydziału Menedżerskiego i Nauk Technicznych z dnia 15 grudnia 2015 roku Zespół ds. aktywizacji studentów i absolwentów na Wydziale MiNT w WSM w Warszawie. Przykładem zaangażowania Klubu Absolwenta jest propozycja uruchomienia specjalności „zarządzanie transportem lotniczym”.

Przedstawiciel studentów nie został powołany do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (uchwała nr 1/12/12 Rady Wydziału Menedżerskiego Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie z dnia 6 grudnia 2012 r. stanowiąca załącznik do raportu samooceny). Jak wynika z relacji przedstawicieli Samorządu Studenckiego oraz władz Wydziału, przedstawiciel studentów jest zapraszany na posiedzenia w charakterze gościa. Posiedzenia Komisja odbywają się średnio dwa razy w roku akademickim. Przedstawiciel studentów nie uczestniczył dotąd w procesach projektowania lub zmian efektów kształcenia. Z relacji przedstawicieli Samorządu Studenckiego wynika, że zdanie studentów, prezentowane w czasie spotkań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia jest uwzględniane przez jednostkę po przedstawieniu przez nich racjonalnego uzasadnienia. Samorząd Studencki przedstawił swoją pisemną opinię dotyczącą programu kształcenia, co ocenia się pozytywnie.

6.1.2

Proces dydaktyczny corocznie oceniany jest przez Dziekana w porozumieniu z Kierownikami Katedr i przedstawiany na ostatniej Radzie Wydziału.

W trakcie wizytacji przedstawione zostały ZO metody i narzędzia służące monitorowaniu i ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, takie jak: anonimowe ankiety oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych przez studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych, arkusze oceny efektów kształcenia na poziomie przedmiotów, analizy prowadzone przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia (ocena efektów kształcenia w oparciu o ocenę kadry dydaktycznej, przegląd dostępnych matryc, weryfikacja pytań do egzaminu dyplomowego, przegląd wybranych prac zaliczeniowych pod kątem realizacji treści zawartych w kartach przedmiotów). Z raportu z weryfikacji ocen na poziomie przedmiotów wynika m.in., iż cel wszystkich przedmiotów został zrealizowany, przedmioty były realizowane zgodnie z treściami zawartymi w kartach przedmiotów, żaden przedmiot nie wymagał podjęcia działań korygujących w obszarze – metod kształcenia ani treści programowych, w kilku przypadkach zasugerowano podjęcie dodatkowych działań w celu zwiększenia zróżnicowania rozkładu ocen, np. poprzez wprowadzenie dodatkowych metod, oraz w kilku innych zasugerowano wyjaśnienie przyczyn dużej absencji studentów poprzez hospitacje zajęć oraz przeprowadzenie dodatkowej oceny wykładowcy przez studentów.

Sformułowane przez WKJK wnioski i zalecenia przekazywane są w formie sprawozdań Radzie Wydziału (m.in. zaapelowano do kierowników katedr i zakładów o przegląd prac dyplomowych pod kątem realizowanych specjalności, zarekomendowano, aby prace dyplomowe licencjackie zawierały część empiryczną, a także stwierdzono, iż weryfikowane testy zawierają pytania adekwatne do zaprojektowanych kierunkowych efektów kształcenia i treści programowych).

Także w ramach działań pro jakościowych w ostatnim czasie odbyło się Ogólnouczelniane Seminarium na temat procesu dyplomowania, w którym udział wzięli: dziekani, prodziekani, kierownicy katedr oraz promotorzy. Program seminarium obejmował takie zagadnienia jak: proces dyplomowania w kontekście jakości kształcenia, wymagania redakcyjne pracy dyplomowej w WSM w Warszawie, a wykorzystano w nim między innymi wyniki monitorowania procesu dyplomowania.

Przedstawiciele studentów nie uczestniczą w pracach nad przygotowaniem corocznego przeglądu programu kształcenia, jak również nie są zaangażowani w cykliczny przegląd dokumentacji poszczególnych kursów. Ogół studentów nie ma możliwości wyrażenia swojej opinii na temat stopnia osiągania przez nich zakładanych efektów kształcenia, ponieważ ankieta oceny zajęć dydaktycznych nie zawiera odpowiedniego pytania w tym przedmiocie.

6.1.3

Weryfikacja efektów kształcenia zgodnie z Regulaminem Studiów, Regulaminem Praktyk Zawodowych, Zarządzeniem w sprawie wymogów organizacyjnych i metodycznych dotyczących prowadzenia seminarium dyplomowych oraz wytycznymi i zaleceniami dotyczącymi przygotowania prac dyplomowych obejmuje wszystkie ich kategorie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne i

prowadzona jest cyklicznie na wszystkich etapach kształcenia. Wymagania dotyczące poszczególnych przedmiotów określone są przez prowadzące je osoby w kartach przedmiotów. Weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia praktyk dokonywana jest wstępnie przez opiekuna ze strony organizatora przyjmującego na praktykę, który potwierdza osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w Dzienniku Praktyk, a ze strony Uczelni ostatecznej weryfikacji dokonuje Pełnomocnik ds. Studenckich Praktyk Zawodowych w porozumieniu z opiekunem przebiegu praktyk. Praktykę zawodową zalicza Dziekan na podstawie informacji uzyskanych od opiekuna praktyk.

Warunki i zasady dyplomowania określone są w dokumentacji dotyczącej procesu dyplomowania, a rozwiązania w zakresie zapobiegania zjawiskom patologicznym zostały określone w Regulaminie antyplagiatowym. Podczas egzaminu dyplomowego kompleksowo oceniane jest osiągnięcie efektów kształcenia z całego przebiegu studiów na podstawie obrony pracy i odpowiedzi na pytania. W roku akademickim 2015/2016 odbędzie się również w Uczelni III edycja Konkursu na najlepszą pracę dyplomową.

System sprawdzania i ocenia efektów umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Natomiast jednym z zaleceń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, wynikającym z analizy efektów kształcenia, jest zorganizowanie dla studentów przychodzących z innych Uczelni innych programów zajęć bądź konsultacji w celu wyrównania luk wiedzy i umiejętności.

Studenci mają możliwość oceny przyjętych zasad oceniania w kwestionariuszu dotyczącym jakości prowadzenia zajęć, ponieważ wypełniają oni ankiety po zakończeniu sesji egzaminacyjnej. Swoje uwagi dotyczące zasad oceniania studenci mogą zgłaszać też na bieżąco do opiekunów poszczególnych roczników. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniający byli świadomi wprowadzonych przez Uczelnię zasad przeciwdziałania plagiatom.

6.1.4

Uchwałą Nr 07/06/2015 Senatu z dnia 26 czerwca 2015 r. został wprowadzony regulamin potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Uchwała określa zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się. Zarządzeniem Dziekana Nr 1/12/2015 z dnia 11 grudnia 2015 r. powołano Wydziałową Komisję ds. potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną, jako kolejny element WSZJK.

6.1.5.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów jest koordynowane na szczeblu uczelnianym przez Biuro Karier. Badanie losów absolwentów reguluje Zarządzenie nr 5/05/2012 Rektora z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów WSM w Warszawie. Na system monitorowania karier zawodowych absolwentów składają się anonimowe badania ankietowe wśród absolwentów Uczelni. Uczelniana Komisja ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia na podstawie ankiet opracowuje propozycje działań na rzecz jakości kształcenia, które są przedstawiane Rektorowi. Rektor przedstawia je Kolegium rektorskiemu, a następnie dziekanom w celu zapoznania się i wykorzystania w pracach programowych kierunku.

W związku z coraz mniejszym odzewem ze strony absolwentów WSM podjęto działania naprawcze. Powołano Pełnomocnika Rektora ds. Absolwentów oraz Klub Absolwenta, aby podtrzymać kontakty z absolwentami. Uczelnia członkom Klubu oferuje różne promocyjne zniżki np. na studia podyplomowe. Po wdrożeniu powyższych rozwiązań zauważono stopniowy wzrost zainteresowania, ale nadal nie jest on na poziomie zadawalającym. Prowadzono w związku z tym dyskusje na poziomie katedr, zakładów oraz w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w wyniku których kolejnym krokiem było powołanie Wydziałowego zespołu ds. aktywizacji studentów i absolwentów WSM.

6.1.6.

Prowadzona polityka kadrowa obejmuje ocenę okresową osiągnięć zawodowych nauczycieli akademickich, ocenę na podstawie arkusza hospitacji, ocenę dokonywaną przez studentów, ale także stwarza możliwości uczestnictwa w konferencjach naukowych, seminariach naukowych i debatach. W

ramach procedur funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia Komisja Senacka ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia w celu monitorowania jakości kształcenia opracowała arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych, który wykorzystywany jest w ww. okresowych ocenach pracowników i procesie awansowania nauczycieli akademickich. Hospitacje zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr 2/01/2014 odbywają się systematycznie według semestralnego planu hospitacji, przygotowanego przez Dziekana w porozumieniu z kierownikiem katedry. Hospitacje z założenia nie obejmują osób funkcyjnych oraz samodzielnych nauczycieli akademickich, chyba że zaistnieją ku temu jakieś powody. To szczególne traktowanie samodzielnych nauczycieli akademickich zdaniem zespołu oceniającego nie jest uzasadnione. Hospitacje są przeprowadzane przez Dziekana Wydziału lub kierowników katedr. Oprócz hospitacji planowych, o których hospitowany nauczyciel akademicki jest uprzedzany, przewiduje się dokonywanie hospitacji specjalnych, o których terminie osoba hospitowana nie jest uprzedzana. Dotyczy to na przykład skarg studentów dotyczących jakości zajęć czy dostępności pracowników na dyżurach. Hospitacje są realizowane zgodnie z przyjętymi planami, z wykorzystaniem formularza zawierającego podstawowe informacje dotyczące kontrolowanych zajęć, kontrolowanego nauczyciela akademickiego oraz kontrolującego. Nauczyciel prowadzący hospitowane zajęcia podpisuje zapoznanie się z treścią uwag kontrolującego. Wyniki hospitacji omawiane są na zebraniach katedr i zakładów oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Protokoły hospitacyjne wraz z wnioskami są przekazywane Dziekanowi i przechowywane przez cały okres zatrudnienia. Na podstawie wyników hospitacji Dziekan przygotowuje raport z rocznego wykonania hospitacji i przekazuje go do Rektora.

Nauczyciele akademicy podlegają również systematycznej studenckiej ewaluacji jakości zajęć dydaktycznych. Wypełnianie ankiet odbywa się anonimowo. Ankiety są przeprowadzane przez Samorząd Studencki, a wyniki przekazywane do wiadomości władz Uczelni.

Jak wynika z przedstawionych ZO sprawozdań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, większość hospitowanych pracowników naukowo-dydaktycznych wykazuje bardzo dobre, bądź dobre przygotowanie merytoryczne do zajęć. Zajęcia realizowane są zgodnie z treściami zawartymi w kartach przedmiotów. Studenci oceniają w anonimowej ankiecie także pracę dziekanatu oraz działań rekrutacji odpowiadając na pytania dotyczące m.in.: sprawności załatwiania spraw, uprzejmości, przejrzystości udzielania informacji, terminowości czy też dostępności pracownika.

6.1.7.

Wydział prowadzi ocenę nauczycieli przez studentów w cyklicznych ankietach ewaluacyjnych, w ramach których studenci anonimowo oceniają wszystkie formy prowadzonych zajęć. Ocena nauczycieli dokonywana przez studentów jest, obok wyników hospitacji oraz oceny dorobku naukowego i dydaktycznego, jednym z elementów składających się na ocenę okresową kadry. Dane powstałe z ankiet przekazywane są Dziekanowi Wydziału, który rozmawia z nauczycielami przedstawiając wyniki.

Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja (arkusze oceny okresowej, arkusze hospitacji, wyniki oceny dokonywanej przez studentów, sprawozdania ze spotkań Rady Wydziału) pozwala stwierdzić, że na Wydziale systematycznie przeprowadza się ocenę kadry.

Wdrożenie opisanych procedur pozwala zapewnić prawidłową strukturę zatrudnienia i właściwą obsadę zajęć dydaktycznych, co z kolei stwarza odpowiednie warunki do osiągnięcia przez studentów osiągnięcia określonych w programie efektów kształcenia.

Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów przeprowadzana jest cyklicznie co semestr, w formie ankiety papierowej. Studenci mają możliwość dokonania oceny wszystkich zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich, w których brali udział. Pracownicy Uczelni roznosząc ankiety dla studentów, tłumaczą im, jaki jest cel prowadzonego badania i do czego jego wyniki są wykorzystywane, co ocenia się pozytywnie. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów jest wykorzystywana do okresowej oceny nauczycieli akademickich. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że otrzymują ich zdaniem wystarczającą informację zwrotną z przeprowadzonego badania, a przez to widzą oni potrzebę wypełniania ankiet. Samorząd Studencki posiada dostęp do wyników ankiet, co również ocenia się pozytywnie.

6.1.8.

W Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie opracowany został Zarządzeniem Rektora Regulamin świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Na Uczelni działa również Komisja Stypendialna. Należyta jest opieka pracowników dydaktycznych. Uczelnia posiada własne obiekty dydaktyczne, bazę mieszkalną oraz sportową.

Ankieta studencka/absolwencka nie zawiera pytań dotyczących zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej czy środków wsparcia dla studentów, jednak takie zagadnienia mogą być zgłaszane w pytaniu otwartym.

W sprawozdaniu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (dotyczącym wieloaspektowej oceny funkcjonowania WSZJK) jest zalecenie dalszego rozwoju zasobów bibliotecznych oraz rekomendacja, aby kierownicy katedr i zakładów systematycznie zgłaszali zapotrzebowanie na książki z poszczególnych obszarów.

Przedstawiciele samorządu studenckiego stwierdzili, że nie byli proszeni o wyrażenie swojej opinii dotyczącej oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów w czasie posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Uczelnia nie prowadzi wśród studentów badania ich satysfakcji ze studiowania oraz ich opinii w sprawie zasobów materialnych, infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia.

6.1.9

Do zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy m.in. analizowanie i upublicznianie wyników oceny jakości kształcenia, w tym w szczególności wyników przeprowadzonych egzaminów i innych form weryfikowania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów oraz oceny dokonywanej przez studentów i pracowników, a także wnioski z monitorowania karier absolwentów. Dokumentacja związana z przebiegiem procesu dydaktycznego przechowywana jest przez nauczycieli akademickich, a następnie przekazywana do dziekanatu po zakończeniu sesji egzaminacyjnej.

Dokumentacja Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia zawiera harmonogramy, protokoły posiedzeń, roczne sprawozdania Komisji oraz Dziekana z oceny działalności Wydziału. Wynika z nich, że działania służące analizie funkcjonowania WSZJK są systematyczne, celowe i coraz bardziej kompleksowe.

6.1.10.

Informacje na temat kształcenia są zlokalizowane w licznych źródłach. Są podstawy do pozytywnej oceny ich kompletności i dostępności. Regulaminy, Zasady Dyplomowania, plany studiów, informacje o dyżurach wykładowców dostępne są w siedzibie Wydziału, np. w Dziekanacie, w gablotach na korytarzach. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu, opiekunów roku oraz wykładowców poszczególnych przedmiotów. Studenci informowani są na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu na temat wymagań, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje procedury oceny dostępu studentów do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach. Uczelnia nie bada opinii studentów w tym przedmiocie.

6.2.

Ocena systemu zapewnienia jakości kształcenia należy do Dziekana i Senackiej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia. Podział kompetencji pomiędzy tymi organami nie jest jednoznacznie ustalony, ale na podstawie informacji o praktyce można sądzić, że Dziekan sprawuje stały nadzór i wdraża ustalenia, a wymieniona wyżej Komisja rozważa merytorycznie problemy wniesione przez jej członków lub inne osoby, w tym zwłaszcza przez dziekana. Zakres działania Senackiej Komisji jest rozbudowany. Mimo swej nazwy często zajmuje się projektami nowych specjalności czy sprawami organizacji Uczelni (np. sprawą łączenia wydziałów). Spośród działań typowych dla oceny i doskonalenia systemu zaproponowała ostatnio ściśle określone zasady hospitowania zajęć dydaktycznych i przekazanie organizacji ankiet studenckich Samorządowi Studenckiemu. Także Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, z udziałem intresariuszy zewnętrznych, zajmuje się oceną spójności systemu, weryfikuje zasady hospitacji, zasady ankiet studenckich, doskonalili zasady dyplomowania – ostatnio zaproponowała obowiązek studium przypadku w pracy dyplomowej. Również dyskutuje projekty nowych specjalności. Na tej podstawie

zespół oceniający dochodzi do wniosku, że system działa i jest doskonały bardziej na zasadzie osobistego zaangażowania kierownictwa Uczelni, dziekanów i członków komisji obu szczebli, a także łatwości porozumienia w niedużym zespole, w którym panują dobre stosunki, niż na podstawie jednoznacznego ustalenia ról i zadań. Słusznie zatem za jedno z najbliższych zadań Komisja Senacka przyjęła wprowadzenie „Księgi Jakości”, która całościowo ureguluje sprawy związane z systemem. Ten zamiar najbardziej przekonuje o kompleksowym spojrzeniu na funkcjonowanie systemu. Już obecnie działania służące analizie funkcjonowania WSZJK są systematyczne, celowe i coraz bardziej kompleksowe, ale Księga Jakości podwyższy poziom ich zorganizowania i pozwoli je realizować bez wyraźnego uzależnienia od stopnia emocjonalnego zaangażowania wiodących uczestników.

3. Uzasadnienie

Działania Wydziału dotyczące zapewnienia jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie* i funkcjonowanie WSZJK w związku z tym kierunkiem studiów należy ocenić pozytywnie. Poprawnie i z udziałem interesariuszy zewnętrznych, choć z niedostatkami udziału studentów, projektuje się efekty kształcenia i ich zmiany, osiąganie tych efektów monitoruje się i ocenia kompleksowo i z użyciem właściwych instrumentów, przygotowano zasady potwierdzania osiągnięcia efektów uczenia się poza systemem studiów, monitoruje się losy absolwentów, a wnioski uwzględnia się w procesie doskonalenia efektów kształcenia i programów, kadre ocenia się według dobrego zestawu kryteriów i z wykorzystaniem ankiet studenckich oraz hospitacji. Zastrzeżenia wywołuje unikanie hospitowania zajęć samodzielnych pracowników naukowych i pewne niedostatki oceny infrastruktury, wsparcia studentów oraz systemu informacji – zwłaszcza brak opinii studenckich w tych sprawach. Wydział systematycznie monitoruje doskonalenie realizacji procesu kształcenia i stale rozwija procedury oraz dokumentację dotyczącą dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, a w ramach tego doskonalenia Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia na rok akademicki 2015/2016 zaplanowała ujednolicenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i opracowanie „Księgi Jakości” dla Wydziałów.

Studenci uczestniczą w procesie określania koncepcji, celów i efektów kształcenia poprzez udział w posiedzeniach Senatu oraz Rady Wydziału, a powinni brać także udział w pracach komisji funkcjonujących w ramach WSZJK. Z analizy dokumentacji wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jak również z rozmów z przedstawicielami Samorządu Studentów wynika jednak, że Uczelnia jest świadoma roli i znaczenia udziału studentów w procesach analitycznych i decyzyjnych mających na celu poprawę jakości kształcenia. Z zapewnień przedstawicieli Samorządu Studenckiego wynika, że Uczelnia w jak najszerszym zakresie stara się pozyskać opinie studentów i wykorzystuje je do podejmowania kluczowych decyzji.

4. Zalecenia

- Ankietę służącą ewaluacji zajęć należy uzupełnić o pytanie dotyczące oceny przyjętych zasad oceniania studentów oraz sposobów weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Wskazane jest też badanie (być może za pomocą innego instrumentu) satysfakcji za studiowania, opinii o zasobach materialnych, infrastrukturze dydaktycznej i naukowej, o środkach wsparcia studentów oraz o dostępie do informacji związanych z procesem dydaktycznym, działalnością naukową studentów i środkami wsparcia.
- W Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia powinien być przedstawiciel studentów.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W raporcie samooceny przedstawiono analizę SWOT. Po jej przedyskutowaniu z przedstawicielami Wydziału zespół oceniający stwierdza, że trafnie oceniono większość mocnych stron (dokonała baza lokalowa, doświadczona kadra, polityka wydawnicza, doskonalenie jakości we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi). Lista szans też nie wywołuje istotnych zastrzeżeń, z tym jedynie wyjątkiem, że niektóre bardziej mają charakter pragnień i dążeń (np. pozyskiwanie grantów). Słabe strony i zagrożenia zidentyfikowano trafnie. W sumie analiza wykazuje dobrą orientację w strategicznych uwarunkowaniach funkcjonowania ocenianego kierunku.

Dobre praktyki

Kierunek funkcjonuje poprawnie, lecz praktyki tak dobre, by były warte lansowania, nie zostały zidentyfikowane przez opracowujących raport samooceny ani przez zespół oceniający.